

V NOVI GORICI, JE 14. SEPTEMBRA

SLAVILA VSA PRIMORSKA

Pomemben zgodovinski dogodek, priključitev Slovenske Primorske k matični državi pred 50 leti, je na osrednji državni proslavi pod geslom NA SVOJI ZEMLJI v Novi Gorici, v nedeljo, 14. septembra 1997, proslavljala vsa Primorska. Na predvečer slavlja so znova zagoreli kresovi na vrhovih primorskih gora.

Desettisočglavo množico ljudi, zbrano iz vse Slovenije, posebej iz vseh krajev Primorske, so nagovorili novogoriški župan Črtomir Špacapan, predsednik državnega zbora Janez Podobnik in slavnostni govornik, predsednik države Milan Kučan.

Predsednik je v svojem govoru opisal boj primorskega ljudstva za uresničitev več kot stoletne težnje za narodno osvoboditev in združitev v skupno slovensko domovino. "Brez Primorske ni Slovenije!" je pribil predsednik Kučan in o pomembnem dogodku za vsa Primorsko dodal: "To za nas tako pomembno dejanje pa ni bilo samo po sebi umevna izpolnitev stoletne težnje po Zedinjeni Sloveniji in je le zato njen logičen sklep. Za uresničitev teh sanj so bila potrebna dejanja. Sta bila potrebna upor in boj...!" Poklonil se je žrtvam, ki so ta boj omogočile izbojevat.

Na sosedo je naslovil misel, da Slovenci in Italijani v preteklosti še niso imeli prave priložnosti za dobro sosedstvo, za življenje v miru drug z drugim in ne drug ob drugem. Po njegovem je sedaj čas za vseevropsko spravo. Zato ob tem prazniku ni časa za brezglavo zmagoslavje, pač pa nova priložnost, da sosedam čez mejo ponudimo odprto dlan sodelovanja, sožitja in skupne poti v prihodnost.

Desettisočglava množica je napolnila svečano okrašen proslavni prostor sredi Nove Gorice. Prišli so nekdanji borci s svojimi zastavami, še živeči tigrovi, najvišji predstavniki države, oblasti, cerkve, številni diplomati, častni enoti slovenske vojske in policije in mnogi gostje, ki so s številnimi aplavzi pospremili nagovore svečanih govornikov in izvajalcev umetniškega programa.

Iz naše občine je bilo na slavlju v Novi Gorici vsaj dvesto udeležencev. Najštevilnejši so vsekakor bili člani zveze borcev, upokojenci, invalidi in brigadirji. Na sliki skupina udeležencev proslave iz naše občine.

ODLIKOVANJA PRIMORSKIM JUNAKOM

Ob 50-letnici priključitve Primorske k matični domovini je predsednik republike Milan Kučan na predlog zveze borcev in na lastno pobudo odlikoval z zlatim častnim znakom svobode, najvišjim odličjem Republike Slovenije, legendarne primorske junake, žrtve, organizacije in enote primorskega upora proti fašizmu.

Posmrtno so bili odlikovani: žrtve I. in II. tržaškega procesa, organizacija TIGR, zbor svečnikov sv. Pavla ter legendarne primorske partizanske enote: 1. bataljon Simona Gregorčiča,

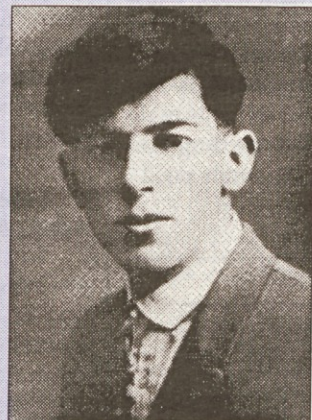

Alojz Valenčič, rojen 1896, doma z Bača, žrtev I. tržaškega procesa, ustreljen na Bazovici, 6. 9. 1930

ča, IX. korpus NOV Slovenije, Prekomorske brigade ter pokrajinski narodno-osvobodilno odbor za Slovensko Primorje in Trst.

Med posmrtnimi odlikovanimi sta iz naše občine tudi Alojz Valenčič, doma z Bača nad Knežakom, žrtev prvega tržaškega procesa, in Viktor Bobek iz Ilirske Bistrice, žrtev drugega tržaškega procesa.

Čeprav po tolikih desetletjih so z najvišjim državnim odličjem dobile žrtve primorskega upora fašizmu ustrezno družbeno in narodno priznanje.

Viktor Bobek, rojen 1909, doma iz Trnovca/Il. Bistrice, žrtev II. tržaškega procesa, ustreljen na Opčinah, 15. 12. 1941

UVODNIK

V sosednji vasi je bila nekega poletnega dne nevihta z veliko bliskanja in treskanja ter z močno vendar kratkotrajno ploho. Strela je kar nekajkrat udarila, ampak razen tega, da je udarila v vaški transformator in je za kratek čas zmanjkalo električne energije v vaških hišah, večje škode ni naredila.

Ker stoji transformator izven vasi, bi dogodek minil neopazno, če se ne bi v bližini transformatorja slučajno nahajala Jožica. Videla je, kako je strela udarila v transformator in ko je dež ponehal, je stekla proti vasi ter na ves glas kričala: 'Strela je udarila v transformator! Strela je udarila v transformator!'

Njeno kričanje je slišal Lojze, ki je rekel svoji ženi: 'Jožica pravi, da je strela udarila v Franetovo mater.'

Ker je v sosednji vasi dan enak dnevu in se ne dogaja nič posebnega, je bila to novica dneva, če ne že novica poletja. Žena je z izgovorom, da gre pometati dvorišče, odšla pred hišo in zaklicala sosedi Marici čez vrtno ograjo: 'Poslušaj, si slišala, da je strela udarila v Franetovo mater?'

Marica, znana vaška klepetulja, je vzela pot pod noge in odšla k Pepci in ji z žalostnim pa vendar zmagovitim pogledom, ker je dobila še vročo novico pred njo, dejala: 'O joj, o joj!! Si slišala, kaj se je zgodilo? O joj, velika nesreča, velika tragedija! Strela je ubila Franeta in mater!'

Vaški telefon rekla-kazala je novico uspešno raznesel in dolgi poletni dan so si vaščani krajšali z vedno novim pripovedovanjem enega samega dogodka, ki je na koncu prerasel v kup zgodbic, ki bi napolnil strani debele knjige.

Besede, besede, besede Malo se jih obrne, malo se jih premeče in kombinacije različnih pomenov se odkrivajo kot na novo odkriti zakladi. Tudi okoli obstoja časopisa SNEŽNIK, časopisa, ki ga v tem trenutku držite v rokah, se je zadnje čase premetalo in obrnilo veliko besed. Nevihta je v tem trenutku za nami in na njegovih straneh je zavel svež zrak, značilen za zrak, ki nastane po poletnih nevihtah. SNEŽNIK se je v jesen odpravil s prenovljenim uredništvom, saj je dobil ob starih, preizkušenih sodelavcih tudi nekaj novih. V vseh nas je veliko poleta in ena sama velika želja, ustreči čim večjemu krogu bralcev.

Dogodkov je lahko malo ali pa veliko, pač odvisno s kakšnim očesom jih gledamo. Marsikoga sicer ne zanima, ali so v tej in tej vasi odprli novo cesto ali prekrili streho na vaški cerkvi, nekdo drug pa bo takšnih informacij zelo vesel. Nekateri zanimajo stari običaji in navade, druge zanima družabno in kulturno dogajanje v občini. Na koncu, ko se vse zbere, bi si res lahko pripovedovali zgodbe, ki bi napolnile strani debele knjige.

Kakorkoli že, v rokah držite časopis, ki si že šest let nabira takšne in drugačne izkušnje, ki si že šest let utira poti v srca svojih bralcev in ki bi vsekakor želel biti zrcalo dogajanja, ki ste mu priča vsi prebivalci bistrške občine od Podgrada mimo Brkinov do Zabič in od Knežaka preko Ilirske Bistrice do Jelšan.

Kako torej ustreči vsem našim ambicijam in vašim željam, zahtevam? Težko. Vendar si vsi skupaj želimo, da bi se za velik del bralcev SNEŽNIKA našlo kaj zanimivega in kratkočasnega iz življenja naših krajev in ljudi. Tu pa se obračamo na vas, saj več oče več vidi in več ušes več sliši. Pokličite nas ali nam pišite in vsaka vaša informacija bo dobrodošla. Če pa ste večji peresa, čopiča ali fotoaparata, lahko dogodek sami opišete, narišete ali fotografirate in nam pošljete svoj prispevek. Vsak objavljen prispevek, naj si bo pisan, risan ali fotografiran bo po novem tudi honoriran.

V teh sivih časih, ki sedaj krojijo naša življenja, je vsaka nit, ki nas povezuje, še toliko bolj dragocena in vredna, da se jo neguje in ohranja. Nit, ki povezuje naše kraje in ljudi, je vsekakor tudi časopis SNEŽNIK. Kaj vam pomenijo besede, ki so zapisane na naslednjih straneh, veste vi sami. Prav gotovo pa je, da smo v uredništvu našega in vašega časopisa odprti za vsako vašo pohvalo ali kritiko in zadovoljni z vsakim prodanim izvodom več, ker to pomeni, da spremljate nas in naše delo.

K.M.

KAJ SE DOGAJA V VVZ JOŽEFA MASLO?

Septembra so se poleg šolskih vrat na široko odprla tudi vrata otroških vrtcev. Vrata otroškega vrtca v Trnovem, ki je v sklopu Vzgojno-varstvenega zavoda Jožefa Maslo iz Ilirske Bistrice, so se odprla še posebej na široko, saj so v prostore vrtca spustila tudi otroke vrtca iz Bistrice. Vrtec v Župančičevi ulici, ki stoji v neposredni bližini osnovne šole Dragotina Ketteja, so namreč 1. septembra (za vedno?) zaprli. O vzrokih za to, o problemih, ki sicer tarejo edino otroško varstveno ustanovo v Ilirski Bistrici, o občinski upravi in njenem odnosu do predšolskega varstva otrok ter še o čem sta nam povedala naša sogovornika, ravnateljica VVZ Jožefa Maslo, **Sonja Udovič** in načelnik za družbene dejavnosti Občine Ilirska Bistrica, **Zdravko Kirm**.

V novo šolsko leto 1997/98 je VVZ Jožefa Maslo stopil brez bistrskega vrtca. Zakaj se je zaprlo vrtec v Bistrici in kaj to pomeni za zaposlene, ki so delali v tem vrtcu? Ali je prišlo oziroma bo prišlo do odpuščanja?

Ga.Udovič: Z upadom števila otrok, ki so obiskovali bodisi vrtec v Trnovem bodisi vrtec v Bistrici, se je pokazalo, da lahko trnovski vrtec sprejme pod svojo streho vse otroke, vključno s skrajšano pripravo na malo šolo. Tako je bistrski vrtec trenutno zaprt in s tem so se zmanjšali stroški poslovanja zavoda. V njem pa še vedno deluje naša kuhinja, iz katere vozimo hrano v trnovski vrtec. Upamo pa, da bomo preuredili kuhinjo v trnovskem vrtcu, ki bi zadostovala za vse naše potrebe. Kakšna bo usoda vrtca v Župančičevi ulici, še ne vemo in je tudi prezigodaj za kakršnekoli zaključke z naše strani, saj s to stavbo upravlja Občina Ilirska Bistrica. Verjetno bo vrtec oddan v najem, želeli pa bi ohraniti vsaj del vrtca z eno igralnico za morebitne potrebe.

G.Kirm: Za bistrski vrtec je veliko zanimanja, med drugim se zanj zanimajo tudi Glasbena šola, osnovna šola Dragotina Ketteja in bistrski Karate klub.

Ga.Udovič: Glede zaposlenih v zavodu lahko povem, da se je z zmanjševanjem oddelkov in zaradi situacije, ki je nastala, zmanjšuje število zaposlenih. Program razreševanja delavcev zaradi pritožb delavk in sindikata ter razveljavitve postopka pa še ni sprejet.

Kakšno je število vseh zaposlenih (vzgojiteljice, pomočnice, kuharice ...)?

Ga.Udovič: V zavodu je trenutno zaposlenih 10.5 vzgojiteljic, 6.5 po-

močnic vzgojiteljic, 4 kuharice, 2.5 čistilke, perica, hišnik, računovodkinja in ravnateljica. Od tega je 5 delavk invalidk druge ali tretje kategorije. Trenutno so na čakanju 2 vzgojiteljice, 1 pomočnica in 1.5 čistilka. Na čakanju in opredeljene kot trajni višek so 1 kuharica in 1 perica, ki se bosta upokojili.

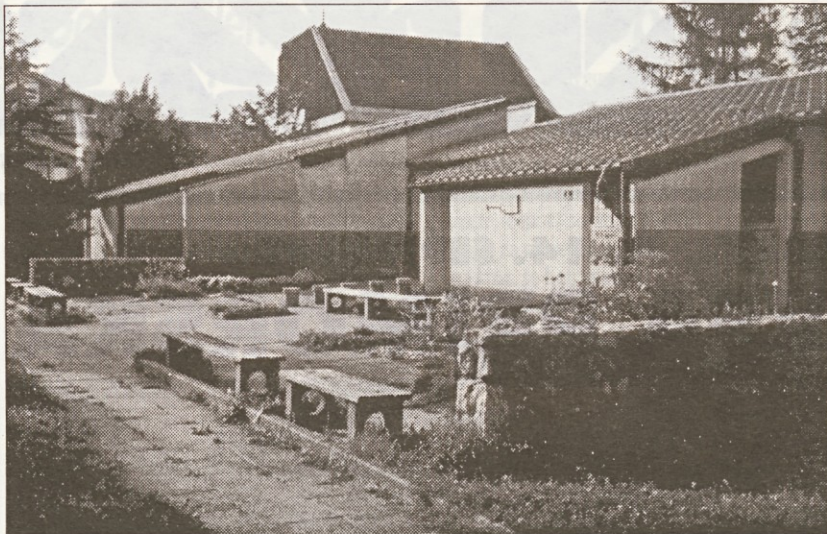
Zahteva in želja vzgojiteljic in njihovih pomočnic je, da se upošteva zakonska določba o sočasni prisotnosti pomočnika. Ali je njihova zahteva osnovana? Ali ustreza število vzgojiteljic in pomočnic glede na število otrok zakonu in zakonskim določbam?

Ga.Udovič: Novi zakon o vrtcih predvideva sočasno prisotnost vzgojiteljice in pomočnice v oddelku z otroki od 1 do 3 let, 6 ur dnevno v oddelkih z otroki od 3 let dalje pa 4 ure dnevno. Iz občinskega proračuna nam je v tem trenutku zagotovljeno 0.8 pomočnice vzgojiteljice za celodnevni program in za poldnevni oddelk 0.4 pomočnice. Mnenje občine je, da se lahko z urniki in dežurstvi sočasnost zagotavlja v skladu z zakonom.

G.Kirm: Glede na sredstva, s katerimi razpolaga občina, in glede na višine oskrbnin, ki jih plačujejo starši, ter gled na ostale izredne prihodke vrtca lahko rečem, da sredstev, ki bi zagotavljala hkratno prisotnost ene vzgojiteljice in ene pomočnice ves čas trajanja programa v oddelku nimamo in jih tudi ne moremo dobiti drugače, kot da povečamo višine oskrbnin. Kaj bi to pomenilo za vrtec v Ilirski Bistrici, ki mu že sicer upada vpis otrok, si lahko samo predstavljamo. Velika verjetnost namreč je, da bi marsikateri starši za varstvo otroka poiskali drugačno rešitev, s tem pa bi upadlo število oddelkov in s tem tudi osebja v vrtcu. Mnenje občine je, da v tem trenutku vrtec deluje v okvirih zakona in predpisanih normativov.

Kako uresničiti zahtevo vzgojiteljic, če je osnovana, oziroma, kako razbremeniti ali motivirati preobremenjeno in nezadovoljno osebje?

G.Kirm: Zahteva vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic se nanaša na določbo zakona, ki zagotavlja sočasno prisotnost vzgojiteljice in pomočnice v oddelku. Nikjer v zakonu pa ne piše, da je pomočnica vedno ena in ista oseba. Po našem mnenju se lahko z ustreznim razporejanjem, urniki in dežurstvi zagotovi z zakonom določena sočasna prisotnost pomočnice, ki pa ni nujno vedno ista oseba. Priznam, da s pedagoškega vidika to ni najboljša rešitev, in tudi priznam, da bi bila sočasna prisotnost vzgojiteljice in pomočnice ves čas trajanja programa idealna za vse, vendar na žalost občina ne razpolaga z ustrežno veliko količino finančnih sredstev, da bi ugodili njihovi zahtevi. Menim, da smo v tem trenutku to celotno zadevo optimizirali tako finančno kot kadrovsko. Glede na stanje v naši občini, ki je vse prej kot obetavno, pa se tudi v bodoče vrtcu in njegovim zaposlenim ne obetajo preveč dobri časi.

Kakšna bo nadaljnja usoda vrtca v Župančičevi ulici?

Ga.Udovič: Od 1. septembra letos imamo 8.5 vzgojiteljic in 5.5 pomočnic. Ker se sočasnosti ne more zagotavljati, bom še enkrat pripravila natančno sistematizacijo delovnih mest glede na dejansko število otrok in oddelkov v skladu z zakonom o vrtcih in zaprosila Odbor za družbene dejavnosti in Občinski svet, naj zadevo prouči.

Gospodarstvo občine je na psu in denarja v občinski blagajni je vedno premalo. Koliko se stroški VVZ-ja pokrivajo iz plačila oskrbnin in koliko mora dodati še občina?

G.Kirm: Najprej naj povem, da smo za vsakega otroka, ki je obiskoval vrtec v letu 1996 iz državnih sredstev prejeli okoli 230.000 tolarjev. Ker je oba vrtca v Ilirski Bistrici v preteklem letu obiskovalo 190 otrok, smo dobili za financiranje VVZ Jožefa Maslo v letu 96 okoli 43 milijonov tolarjev državnih sredstev. Ostala sredstva smo dobili iz plačanih oskrbnin, občinskega proračuna in drugih prihodkov. Za financiranje VVZ Jožefa Maslo smo porabili 74 milijonov tolarjev, od tega se stroške vrtca pokrivamo iz plačila oskrbnin približno v višini 22%.

Koliko otrok je trenutno prijavljenih v VVZ in kakšna je zasedenost kapacitet oziroma zmogljivosti trnovskega vrtca? Koliko je malošolarjev ter koliko zunanjih malošolarjev?

Ga.Udovič: Vrtec ima kapaciteto za 9 oddelkov otrok, tako da lahko sprejme vse otroke, vključno s tistimi, ki obiskujejo skrajšano pripravo na šolo. Novo šolsko leto 97/98 smo začeli s 142 vpisanimi otroki v poldnevem in celodnevem varstvu. Skupaj je to 8 oddelkov, oblikovanih po predlogu pravilnika o normativih za opravljanje predšolske dejavnosti, ki je v uporabi od 1. septembra letos. V jasicah je 10 otrok, otrok v starosti od treh do petih let je 73, v mali šoli pa je 59 otrok. 15. in 16. septembra pa smo začeli s programom zunanje male šole, ki bo potekala vsak drug dan izmenično v dveh skupinah po 21 otrok.

Velikokrat se v primeru (ne)delovanja vrtca kot (ne)moderna, odprtega ter zanimivejšega, krivda zvrca na občinsko upravo, češ da je za veliko pomanjkljivosti in tudi za nefleksibilnost vrtca kriva predvsem občina, ki se vse prepočasi odziva na potrebe in želje otrok, staršev ter zaposlenih. Kakšne so te potrebe in (ne)uresničljive želje?

Ga.Udovič: Vse novosti, katere bi želeli izvesti, ali vse spremembe, ki bi jih hoteli vpeljati so povezane s finančnimi sredstvi. Tako smo v celoti odvisni in financirani iz občinskega proračuna ter plačil staršev. Zavedamo se tudi, da je sama Občina Ilirska Bistrica v težki finančni situaciji, zato tudi z njihove strani ni vedno takega odziva, kot bi si ga želeli.

Zakaj občina ne namenja več sredstev zavodu in zakaj si občinska uprava vzame vse preveč časa, da se v vrtcu realizira še tako majhna novost ali izboljšava ter zakaj si vzame vse premalo časa za sprejemanje in obravnavanje pobud, zaposlenih v vrtcu, staršev...?

G.Kirm: S sredstvi, ki jih dobimo od države, s plačanimi oskrbninami in s sredstvi, ki jih lahko iz občinskega proračuna namenimo za vrtec, se njegovo osnovno in z zakonom predpisano delovanje komajda pokrije. To ne velja samo za vrtec v Ilirski Bistrici ampak za vse dejavnosti, ki se odvijajo v okviru občine; od šolstva, zdravstva, infrastrukture, kulture, športa. Država z vsemi sredstvi manjša javno porabo in rezultat tega je, da bo ostalo vse manj denarja za programe, ki po zakonu niso obvezni in nujni. Enako velja za vrtec v Ilirski Bistrici. Edina možnost, ki se jo bolj ali manj uspešno poslužujejo tudi nekatere druge občine je, zvišanje cene oskrbnine, ki jo morajo plačevati starši. To pa je za vse nas nesprejemljiva možnost. Od države si na področju otroškega varstva ne obetamo veliko, saj je znano njeno stališče, da so vrtci samo servisi reševanja problemov občanov in kot taki v celoti prepuščeni občinam.

Kako je z vpisom novih otrok? Zakaj pada ali rastej?

Ga.Udovič: V tem šolskem letu se je v vrtec vpisalo 15 otrok starih od 1 do 5 let, v malo šolo, ki je po zakonu obvezna, pa se je letos vpisalo še 53 novih otrok. V mali šoli je nekaj čez 90 otrok. O vpisu lahko povem, da iz leta v leto pada, saj močno pada tudi število rojstev in raste število nezaposlenih.

Letos praznuje trnovski vrtec 20. obletnico. Gradili so ga zato, ker je

bila potreba po njem zelo velika; v tem trenutku pa nas je tako malo, da smo lahko samo v enem objektu. Kot kažejo podatki o rojstvih v naši občini pa je prihodnost za našo dejavnost na sploh zaskrbljujoča. Pri nas je v tem trenutku upad najbolj viden, ker zanjemo populacijo otrok, rojenih od leta 91 dalje. Kmalu bo viden tudi upad v šolah. Vsekakor pa je vrtec v zelo težki situaciji, saj bomo z upadom vpisanih otrok prisiljeni zmanjšati število oddelkov. V kolikor pa bi se to zgodilo, bomo izgubili status samostojnega javnega zavoda, saj zakon določa vsaj 10 oddelkov za obsoj javnega zavoda.

G.Kirm: Vpis otrok v vrtec ne pada samo v Ilirski Bistrici, ampak po vsej občini in tudi po ostalih občinah. Razlogov je več, predvsem pa je tu upadanje števila rojstev otrok, velika brezposelnost in varstvo na črno. Vrtec v Ilirski Bistrici v tem šolskem ne dosegajo zakonskih normativov za ustanavljanje javnih zavodov, vendar je tako strokovno kot tudi drugače smotno, da vrtec nadaljuje s svojim delom kot javni zavod, vsaj dokler zagotavlja poraba pokriva večji del njegovih stroškov.

Kako se lahko poveča vpis, čeprav le-ta iz leta v leto pada?

Ga.Udovič: Ko je potekal razpis za vpis otrok v vrtec, smo vsem staršem otrok v starosti od 1 do 5 let poslali skupno 170 vabil za vpis otroka v vrtec. Na vabilu so bili navedeni programi in kratek opis oziroma možnosti za informacije, ki jih zanimajo. Odziv je bil zanemarljiv.

G.Kirm: Glede popoldanskega varstva bi povedal, da do sedaj zamej med starši ni bilo interesa. Na pobudo sveta zavoda bomo ponovili razpis.

Nekaj se je vendarle premaknilo na bolje. Kakšne so letošnje novosti v VVZ?

Ga.Udovič: V letošnjem šolskem letu sta staršem ponujena celodnevni program v trajanju od 6 do 9 ur in v poldnevni program v trajanju od 6 do 6 ur za vse starosti otrok. Višine oskrbnine poldnevnega programa je za 20 odstotkov nižja od celodnevnega. Priprava na šolo ali mala šola poteka v treh oblikah: vsakodnevna poldnevna, celodnevna ter krajši oblika programa. Oba vsakodnevna programa zajemata vzgojni program varstvo in prehrano; krajši program traja vsak drugi dan po 3 ure, pa zajema skrajšan vzgojni program malico. Te oblike starši ne plačujejo, plačujejo samo malico in simboličen znesek za potrebščine. Po novem vrtec posluje od 5.30 do 16.00 ure.

Med dodatnimi dejavnostmi bomo že tretje leto zapored ponudili italijansko ščino za najmlajše v začetni in nadaljevalni skupini, in plesno šolo Urška. Po programu ZLATI SONČAR bomo letos začeli s športno značko. Za otroke, ki ne obiskujejo vrtca, bomo organizirali CICIBANOVE URŠKE. Program bo obogaten tudi občasni lutkovni predstavi in obiskom gledališča, izletom v živalski vrt in z delavnicami za starše ob različnih praznovanjih.

V mesecu avgustu je bila izdana tudi publikacija vrtca, ki so jo prejeli vsi starši, in zajema vse informacije našemu vrtcu.

Število otrok v VVZ Jožefa Maslo

starost otrok	število otrok 1996 leta	število oddelkov 1996 leta	število otrok 1997 leta	število oddelkov 1997 leta
1 - 3 leta	12	1	10	1
3 - 6 let	88	5	73	4
priprava za šolo	90	4	59	3
skrajšana priprava za šolo	/	/	(21-21) 42	1
SKUPAJ	190	10	180	9

OTROŠKO VARSTVO V NOVEM ŠOLSKEM LETU

Z najnovejšim zakonom o vrtcih in odredbo ministra za šolstvo RS o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje se izboljšujejo predvsem pogoji za vzgojno delo v vrtcih. V oddelkih se zmanjšuje število otrok, hkrati pa se povečuje število pomočnikov vzgojitelja. S 1. septembrom se je v skladu z zakonom povečalo število skupnih ur vzgojiteljice in njene pomočnice na 6 ur v oddelku za otroke do tretjega leta starosti in na 4 ure v oddelkih za starejše od treh let.

Normativi števila otrok v oddelkih:

- prvo starostno obdobje otrok od 1 - 3 let
 - a) homogen - najmanj 9 in največ 14 otrok
 - b) heterogen - najmanj 7 in največ 12 otrok
 - otroci od 3 - 4 let najmanj 12 in največ 19 otrok
 - drugo starostno obdobje otrok od 4 - 6 let
 - a) homogen - najmanj 17 in največ 24 otrok
 - b) heterogen - najmanj 14 in največ 21 otrok
 - priprava na šolo šteje največ 24 otrok
- Nov zakon je vpeljal spremembe, ki so predvsem v korist otrok, saj je tako več možnosti za prilagajanje njihovim individualnim posebnostim. Ima pa slabost, na katero so sicer predstavniki občin v pripravljani fazi nastajanja zakona že opozarjali. Povečalo se je število oddelkov v vrtcih zaradi manjšega števila otrok po oddelkih, hkrati pa se je povečalo tudi število vzgojiteljic in njihovih pomočnikov, višina sredstev, ki jih občine dobijo iz državnega proračuna za financiranje vrtcev, pa je ostala nespremenjena. To pomeni, da so z novim zakonom občine prisiljene povečane stroške v vrtcih pokrivati iz lastnih sredstev, oziroma povečati višine oskrbnin, ki jih plačujejo starši otrok.

Občina Ilirska Bistrica vsekakor ne sodi med dobro stoječe slovenske občine. Iz občinske blagajne se lahko pokriva samo minimalne, z zakoni zahtevane potrebe dejavnosti občine, za vse ostalo pa denarja zmanjkuje. Pestijo nas gospodarske in finančne težave, katerih posledica je velika nezaposlenost, demografska ogroženost nekaterih predelov občine, upad števila rojstev in odhajanje mladih v kraje, kjer se lahko zaposlijo.

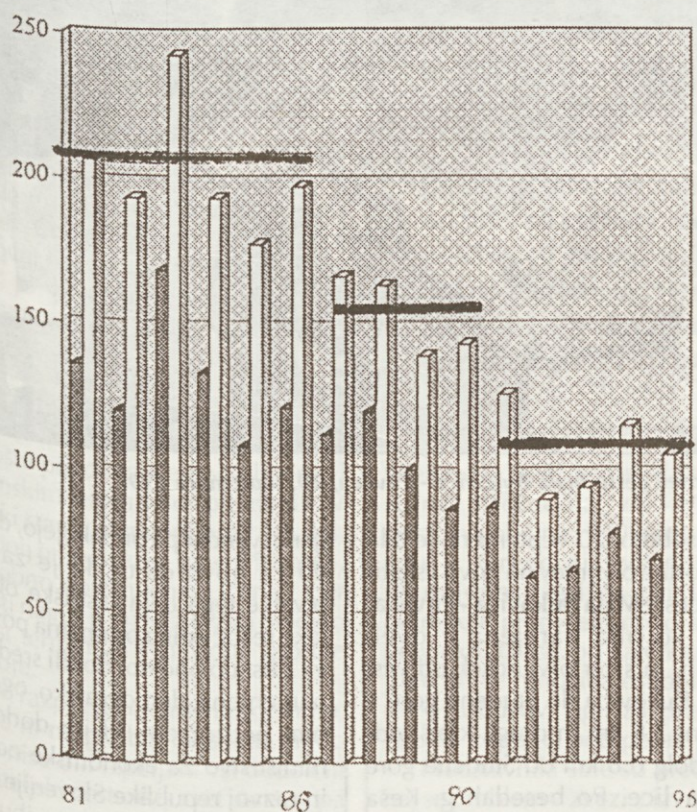
Med dejavnostmi, ki so pod okriljem občine, je tudi predšolska vzgoja otrok. Tudi pri tej dejavnosti se pozna, da je denarja vse manj, tako da se komaj zadosti najosnovnejšim in najnujnejšim potrebam za nemoteno delovanje. Vzgojno varstveni zavod (VVZ) Jožefa Masla iz Ilirske Bistrice je edini javni zavod v občini, ki se ukvarja z vzgojo predšolskih otrok. Ostali vrtci v občini delujejo kot vzgojno-varstvene enote v okviru osnovnih šol. V vseh vrtcih bistriške občine se pozna upad števila otrok. Razlogi za to so predvsem v upadanju rojstev, v veliki nezaposlenosti (predvsem žensk) in zaradi varstva na črno (Veliko otrok je v zasebnem varstvu, ki je sicer dražje, saj so otroci v vrtcih izpostavljeni najrazličnejšim obolenjem, starši pa ne morejo koristiti bolovanj za otroke).

Višina oskrbnine, ki jo trenutno plačujejo starši, se giblje med 30 in 40 % dejanske cene programa, kar trenutno za mesečno oskrbnino znaša okoli 9.000 - 12.000 tolarjev za vrtec in 12.000 - 16.000 tolarjev za jasli. Plačila staršev se določajo na podlagi osebnih dohodkov in premoženjskega stanja. Ustavno sodišče pa je nekatere določbe, ki se nanašajo na samostojne podjetnike, obrtnike, kmete ipd., razveljavilo in naložilo ministrstvu, da do konca leta ustrezno spremeni pravilnik o plačilih oskrbnine.

Kot je dejal načelnik Oddelka za družbene dejavnosti Občine Ilirska Bistrica, Zdravko Kirn, je organizacija otroškega varstva v občini glede na normative in dejansko število otrok še vedno organizirana v okviru republiškega povprečja. Jasno pa je, da je stanje v vrtcih odziv stanja v gospodarstvu in stopnje nezaposlenosti. Z zaprtjem vrtca v Župančičevi ulici v Ilirski Bistrici in z nadaljevanjem poslovanja javnega zavoda na eni sami lokaciji se nadaljuje nacionalizacija poslovanja, katerega neizogibni del so žal tudi tehnološki presežki. Zaradi pričakovanega upada vpisa otrok v vrtec se bo število oddelkov v VVZ Jožefa Masla prihodnje šolsko leto 98/99 zmanjšalo iz sedanjih 9 na 8 ali manj, zato se bo potrebno v prihodnosti odločiti o statusu javnega zavoda, je še dejal g. Kirn.

K.M.

ŠTEVILO ROJSTEV OD 1981-1995

Kdaj se bo prebudil TOKIS, lastnik odlagališča Globovnik (2)

Julijsko pismo Občinskega odbora SDS Ilirska Bistrica je ostalo brez odgovora, zato smo ga poskušali poiskati mi. Povprašali smo tu in tam, da bi prišli do zaključka, ali gre za sprenevedanje ali nepoznavanje? Da bo stvar jasnejša, pogledimo nekaj dejstev. Nesporno je, da je odlagališče Globovnik ena od posledic prehitre industrializacije in posledica mogoče premalo proučene lokacije za odlaganje odpadnega gipsa in drugih industrijskih odpadkov bivšega podjetja. Čeprav smrad s tega odlagališča najbolj moti Trnovce in Topolčane, pa je dejstvo, da je TOK odlagal svoje odpadke tudi na njivah na drugi strani parka, pa se za sanacijo tega dela nihče ne zmeni. Res, da je bilo to odlagališče aktualno pred tridesetimi in več leti, toda odpadki so še vedno tam.

Kaj menijo v TOKISU.

V TOKISU smo se pogovarjali z direktorjem, ki nas je opozoril, da je dejansko res, da so oni sedaj lastniki odlagališča v Globovniku, da pa niso naslednik bivšega TOKA, ampak samo kupec njegovega nepremičnega premoženja. TOKIS je od stečajnega upravitelja kupil objekte v letu 1994, čeprav so prvotni dogovori zajemali tudi možnost, da bi TOKIS prevzel sanacijo Globovnika. V tem času sta se je v reševanje te sanacije vključila takratna občinska skupščina in izvršni svet, tako da je bila potem odločitev stečajnega upravitelja povsem jasna. TOKISU je prodal tudi zemljišče Globovnika in s tem, da je sam prevzel sanacijo odlagališča gipsa. S prvim delom kupnine, ki jo je TOKIS že poravnal, naj bi bili po pogodbi poravnani tudi vsi stroški za sanacijo Globovnika, ki izhajajo iz plačila kupnine za celotno TOKOVO premoženje. Direktor nam je zagotovil, da so tudi sami zainteresirani za čimprejšnjo sanacijo Globovnika, saj jih precej moti, da so vedno dežurni krivec za neurejeno stanje, čeprav so svojo obvezo, plačilo kupnine, poravnali.

Pa stečajni upravitelj?

Stečajni upravitelj nas je opozoril, da se je sanacija odlagališča začela takoj po uvedbi stečaja TOKA in da se je v reševanje ekoloških posledic bivšega podjetja intenzivno vključila še bivša skupščina in njen takratni izvršni svet. Le-ta je imenoval strokovno komisijo, ki je dobila nalogo proučiti dve možnosti sanacije. Prva je predstavljala odvoz vsega odpadnega materiala za predelavo v instituciji, ki ima ustrezno tehnologijo za predelavo enakih ali podobnih industrijskih odpadkov, druga pa sanacijo na kraju samem. Sanacija na kraju samem naj bi predstavljala predvsem prekritje sedanjega odla-

galjšča s primerno debelo plastjo zemlje, ureditev zajetja izcednih vod, da te ne bi otekale direktno v Trnovšek in odvajanje tako zajetih odpadnih vod po kanalizaciji na komunalno čistilno napravo. Grobi izračuni in ocene so pokazale, da je sanacija na kraju samem cenejša in predvsem lažje rešljiva.

Prve idejne projekte za sanacijo je tako tedaj naročil bivši stečajni upravitelj, saj je bilo pred začetkom sanacije nujno ugotoviti, kakšni odpadki sploh ležijo na tej deponiji. V okviru tedanjih raziskovalnih del je bilo izdelanih kar nekaj raziskav za sanacijo deponije Globovnik. Izvedene so bile hidrogeološke raziskave, meritve in analize parametrov izcednih vod, potokov in odpadkov ter preverjanje možnosti biološkega čiščenja izcednih vod ter inventarizacija rastlin na samem odlagališču. Idejne študije in raziskave, ki so takrat veljale okrog 120.000 DEM, so po mnemu strokovnjakov dovolj dobro locirale vrste onesnaženja in predstavljajo zadovoljivo osnovo za oceno potrebnih vlaganj v sanacijo, zato so služile kot dobra osnova za izdelavo projektne naloge za izdelavo projektov sanacije. Vse te študije so bile izdelane v letu 1992.

Občina je s prigrisativjo svoje terjatve v stečajni masi prevzela nase obvezo sanacije odlagališča Globovnik

Na osnovi testiranja odlagališča je komisija ugotovila, da je sanacija s prekritjem odlagališča in ureditvijo odvoda odpadnih vod na komunalno čistilno napravo izvedljiva, in je investicijo ocenila na približno 2 mio DEM. Občina je tako terjala od stečajnega upravitelja, da ji prizna tudi tako visoko terjatev v stečajni masi TOKA. Ker pa je stečajni upravitelj že sam poravnal stroške idejnih študij, je bila v stečajnem postopku občini priznana terjatev v višini 160 mio SIT, česar seveda po poplačilu vseh obveznosti podjetja v stečaju ne bo dobila, saj delež poplačila terjatev ne bo 100%, ampak bo bistveno nižji.

Ker stečajni upravitelj dobiva kupnino za bive objekta podjetja po delih in tako tudi pokriva terjatve stečajnih upnikov, smo sedanjega stečajnega upravitelja povprašali, koliko sredstev je dobila občina do sedaj, kdaj jih je dobila in kaj lahko še pričakuje. Povedal nam je, da je občina dobila letos spomladi iz stečajne mase 14,5 milijonov SIT in da bo predvidoma do konca leta dobila približno še 10 milijonov SIT. Ocena strokovnjakov je, da bi ob primernem

sofinanciranju projekta sanacije z dodatnimi sredstvi iz republike in z dobljenimi sredstvi iz stečajne mase zastavila zadovoljivo osnovo za celovito sanacijo Globovnika.

In občina?

Občina je postala upnik v stečajni masi TOKA samo zaradi tožbe naslovljene na račun sanacije Globovnika in zagotovitve, da bo sama prevzela sanacijo Gobovnika. Zato smo povprašali načelnika za gospodarsko infrastrukturo, katere aktivnosti, povezane s sanacijo Globovnika, je občina do sedaj naredila. Povedal nam je, da je občina s prigrisativjo svoje terjatve v stečajni masi resnično prevzela nase obvezo sanacije odlagališča. Letos so pričeli z evidentiranjem prizadetih lastnikov, saj ugotavljajo, da posega odlagališče tako ali drugače še na parcele vsaj 21 drugih lastnikov. Z vsakim od njih bodo poskušali ugotoviti, v kakšni meri bodo posanirali škodo na njihovih parcelah. Če drugače to ne bo mogoče, bodo morali te parcele tudi odkupiti. Na vprašanje, kaj pa z glavnim lastnikom odlagališča, TOKISOM, nam je povedal, da z njimi še niso pričeli razgovorov, jih bodo pa morali. Glede pričakovanih 25 milijonov SIT, ki jih bodo dobili iz stečajne mase, pa nam je dejal, da se boji, da ne bodo zadoščali za izdelavo projektov sanacije in odkup potrebnih parcel. Vsekakor bodo poskušali dobiti sredstva tudi iz drugih virov, danes še ne ve katerih.

In končno pobudnik članka SDS.

Predstavniki SDS nam je na zastavljena vprašanja v zvezi s sanacijo Globovnika zagotovil, da ni v celoti seznanjen z vso problematiko in njenim reševanjem, da pa je njihova stranka zainteresirana, da se sanacijo pospeši in problem Trnovcev čimprej reši, saj so bile spomladanske obljube o dinamiki reševanja mnogo bolj optimistične, kot lahko razberemo iz današnjega stanja. Zagotovil nam je, da se bodo v reševanje problema vključili po vseh svojih močeh tako v sami občini kot tudi v Ljubljani.

Pri nadaljnji sanaciji odlagališča Globovnik pa se postavlja vseeno vrsta vprašanj. Glavno in za občane Trnovce ter Topolca najaktualnejše je, kdaj bo sanacija končana in odlagališče urejeno. Odgovora na to vprašanje nam nihče noče ali ne more dati. Kaj bo z lastništvom po sanaciji Globovnika? Bo to ostalo v rokah sedanjega lastnika ali bo celotno odlagališče s sosednjimi parcelami kupila občina?

jś

GOSPODARSTVO

PLAMA-PUR PRVA V OBČINI PREJELA ISO 9001

Delniška družba Plama-pur iz Podgrada je kot prva organizacija v občini 17.9.1997 prejela mednarodni certifikat kakovosti po standardu ISO 9001. To visoko priznanje je ob prisotnosti predsednika Gospodarske zbornice in slovenskega združenja za kakovost Jožka Čuka in drugih gostov podelil na tovarniški slovesnosti direktor slovenskega predstavništva mednarodne družbe za certifikacijo sistema obvladovanja kakovosti BVQI g. Zoran Lekić. Plama-pur, ki skoraj 70 odstotkov vseh prihodkov ustvari s prodajo izdelkov na tujih trgih in je glede na poslovno uspešnost med vodilnimi gospodarskimi družbami v regiji, se je tako pridružila 250 certificiranim organizacijam po tej seriji standardov in sodi med 300 najuspešnejših podjetij v Sloveniji. Njeni cilji so še višji.

"Plama-pur si je kot vizijo zapisala, da se hoče uvrstiti med najuglednejše in najpomembnejše proizvajalce mehke poliuretanske pene v Evropi in da bo družba, ki hoče imeti zadovoljne kupce, zadovoljne delničarje in zadovoljne zaposlene. Da bi te cilje dosegli, je bilo samo po sebi umevno, da se v "poslovanje" vgradi sistem, ki bo omogočil in zagotavljal učinkovitejšo organizacijo poslovanja. Sistem, ki bo izdelkom in storitvam zagotovil ustrezno trajno raven kakovosti v skladu z mednarodno veljavni predpisi, so prav standardi za zagotavljanje kakovosti ISO 9001," je na slovesni podelitvi uvodoma povedal direktor družbe Radoš Gregorčič.

Priprave na zagotavljanje skladnosti sistema kakovosti po ISO 9001 segajo v leto 1990, ko je kupec Revoz preverjal sposobnost Plamepur kot dobavitelja zadnjih sedežev za R4 in R5. Že takrat so presojevalci BVQI opravili prvo in dve leti pozneje drugo presojo, katere rezultat je bila najprej uvrstitev v skupino B, pozneje pa v skupino dobaviteljev A. To je pomenilo redne dobave naslonov in preverjenega dobavitelja. Kmalu po letu 1992 so okoliščine zavrle izgradnjo sistema, kot so reorganizacija in razpad takrat enotne "Plame", izguba jugoslovanskega trga, na katerem je podjetje prodalo 80% izdelkov, kadrovske spremembe ipd. Podjetje je izhod iz krize našlo z iskanjem novih trgov, s temeljito posodobitvijo tehnologije, prevetritvijo proizvodnega programa in izgradnjo ter povrnitvijo zaupanja v znanje in sposobnosti zaposlenih.

"Vse to smo uspešno prestali. Danes prodamo izdelkov iz mehke poliuretanske pene več kot kdaj koli doslej, od tega jih skoraj 70% izvozimo, imamo sodobno tehnologijo, ki je primerljiva s tisto, ki jo ima naša konkurenca na Zahodu. In imamo tisto, kar je najvažnejše v razvoju vsake firme, sposobne ljudi, ki so vse to znali in zmogli. Brez sposobnih kadrov ni tehnologije, ki bi bila sama po sebi uspešna," je poudaril Radoš Gregorčič in nadaljeval: "Letos bo 245 zaposlenih v Plami-pur ustvarilo približno 37 milijonov DEM vseh prihodkov, kar bo skoraj 30% več kot lani, in prav za toliko bo večji tudi izvoz. Realizirali bomo okrog 2,5 miliona DEM naložb. Po ustvarjenem dobičku bomo med uspešnejšimi v

regiji. Do leta 2000, ko načrtujemo, da bodo naši prihodki približno še za 30% večji, bomo namenili za razvoj še cca 15 milijonov DEM. Ker se zavedamo, da je konkurenca na trgu neizprosna, ker vemo, da moramo kupcu ponuditi še boljši izdelek, še kakovostnejšo storitev in ker moramo za naše delničarje ustvariti tudi primeren dobiček, ki zagotavlja tudi osnovo za tehnološki razvoj družbe, smo začeli z uvajanjem poslovne odličnosti. TQM - kot se temu drugače reče - pomeni osredotočiti prizadevanja v podjetju na skupno doseganje odličnih poslovnih izidov. Praksa odličnih in svetovno uveljavljenih firm kaže, da je filozofija TQM filozofija vodenja, pri kateri gre za sistematično odkrivanje prednosti in slabosti, negativnih odklonov po ključnih kazalcih poslovanja in sistematično izboljševanje negativnih trendov. To je orodje, ki vodi do modela rasti, razvoja in dobička.

V okviru uvajanja modela poslovne odličnosti bo med večjimi podprojekti uvajanje sistema upravljanja z okoljem z namenom pridobivanja certifikata po standardu ISO 14000. Čeprav je bil slednji standard mednarodno priznan relativno pozno, je v svetu že uveljavljen. V razvitem svetu je postalo ravnanje z okoljem pomemben dejavnik pri načrtovanju razvoja podjetja in nuja za sodelovanje na trgih EU. Glede na soodvisnost rasti in razvoja naše družbe s temi trgi je nujna pridobitev certifikata po standardu ISO 14000. Zavedamo se, da je naloga, ki se je lotevamo, zahtevna in težka. Doseženi rezultati v zadnjih letih nas prepričujejo, da to zmoremo in nas hkrati zavezujejo, da to moramo storiti."

ANALIZA INVALIDSKE PROBLEMATIKE V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Splošno stanje v ilirskobistriški občini je vse prej kot obetavno. Problemi, ki pestijo gospodarstvo, prebivalce občine in samo občino, so se s stečajem in likvidacijo nekaterih podjetij izredno povečali ter nazadnje privedli do nevzdržnega položaja. V ospredje pa je z zadnjim stečajem v občini Ilirska Bistrica, s stečajem delniške družbe Lesonit, prišla tudi problematika zaposlovanja invalidov. Na razširjenem sestanku, sklicanem zaradi reševanja krize v Lesonitu maja letos, ki se ga je poleg občinskih svetnikov in občinske uprave udeležil tudi minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja, je bila s strani ministrstva dana pobuda o ustanovitvi invalidskega podjetja, ki bi poleg 70-tih invalidov iz Lesonita zaposlovalo tudi ostale invalide v občini.

Pobuda je bila zelo dobrodošla in občinski svet ter Republiški zavod za zaposlovanje sta sprejela sklep o ustanovitvi invalidskega podjetja. K sodelovanju pa sta povabila tudi vsa podjetja iz bistrške občine, ki zaposlujejo invalide osebe. Na 32. seji občinskega sveta z dne 31. julija letos je bilo tudi sklenjeno, da se izdela projekt za organiziranje oziroma ustanovitev invalidskega podjetja v Občini Ilirska Bistrica. Za izdelavo omenjenega projekta je bila med Občino Ilirska Bistrica in Republiškim zavodom za zaposlovanje podpisana pogodba za

izvajanje javnih del. Tako je 1. septembra Zavod za zaposlovanje izdal Jožetu Rolihu odločbo za opravljanje javnega dela, katerega izvajalec je občina Ilirska Bistrica in uradno nosi naziv 'Analiza invalidske problematike v Občini Ilirska Bistrica'.

Jože Rolih, ki je po poklicu ekonomist in zaradi stečaja Lesonita trenutno nezaposlen poleg tega pa tudi občinski svetnik, je nalogo dejansko začel opravljati šele po 10. septembru, ko so bile opravljene vse začetne formalnosti in ko so mu dodelili prostor v t.i. 'provizoriju' poleg občinske zgradbe.

Sklep o ustanovitvi invalidskega podjetja sta sicer sprejela Občinski svet in Republiški zavod za zaposlovanje, vendar pa so k sodelovanju vabljeni vsa podjetja in Skupnost pokojniškega in invalidskega zavarovanja oziroma vsi, ki se tako ali drugače srečujejo s problematiko zaposlovanja invalidov. Kot je dejal g. Rolih, trenutno teče pogovori s podjetji po vsej občini, saj se mora predvsem ugotoviti natančno število zaposlenih invalidov glede na stopnje invalidnosti in s tem tudi njihovo zmožnost opravljanja del, kajti od tega je odvisna tudi izbira dejavnosti bodočega invalidskega podjetja. Glede same dejavnosti pa je g. Rolih povedal, da se že dogovarja s posameznimi podjetji, katere dejavnosti bi lahko

odstopila invalidskemu podjetju, oziroma pri katerih dejavnostih bi bila tudi sama pripravljena sodelovati.

Do ustanovitve invalidskega podjetja bo preteklo še nekaj časa, saj bo potrebno opraviti vse potrebne analize, poiskati ustrezno, tržno zanimivo dejavnost oziroma dejavnosti in zagotoviti finančna sredstva za nadaljnje delo. Trenutno so zagotovljena samo finančna sredstva, potrebna za izdelavo analize invalidske problematike v občini, pridobiti pa bo treba še sredstva in poiskati vlagatelje za samo ustanovitev ter zagon invalidskega podjetja. Jože Rolih meni, da lahko, glede na težko invalidsko problematiko in glede na nizko stopnjo zaposlovanja v naši občini, pričakujemo, da se bodo tako podjetja kot tudi SPIZ, Zavod za zaposlovanje in sama občina vsestransko vključili v uresničitev zelenega cilja, to je ustanovitev invalidskega podjetja.

Po mnenju g. Rolihja je možnost veliko in le od pripravljenosti vseh je odvisno, ali se bo zamisel o ustanovitvi invalidskega podjetja tudi v resnici realizirala. Prve rezultate analize lahko pričakujemo že v kratkem oziroma takoj, ko bodo znani vsi potrebni podatki iz podjetij. Do takrat pa ostajajo odprta vprašanja, kdaj se bo podjetje ustanovilo, koliko ljudi bo zaposlovalo in kakšna bo njegova dejavnost.

PROMET

OBNOVA CEST

Vaščani Kosez so 20. septembra očistili cestne kanale ob nanovo asfaltirani cesti Koseze - Velika Bukovica

Otvoritev ceste Mala Bukovica - Pavlica, 20. septembra 1997

V soboto, 20. septembra, je bila slavnostna otvoritev na novo asfaltirane ceste Mala Bukovica - Pavlica. Dela so bila narejena v dveh etapah, in sicer prvi odsek od vasi Mala Bukovica do Studene gore v dolžini 3.8 km in drugi, krajši odsek, dolg 0.8 km od Studene gore do Pavlice. Po besedah g. Keša sredstva za ta dela še niso zagotov-

ljena, vendar pa pričakujejo, da bo do za novo cesto, ki je za prebivalce tega dela bistrške občine tako rekoč edina prometna povezava z ostalo občino, dobili sredstva namenjena demografsko ogroženim področjem, ki jih dodeljuje ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj republike Slovenije.

ENERGETIKA

ODPRTJE ENERGETSKO SVETOVALNE PISARNE
V ILIRSKI BISTRICI

V sklopu projekta energetskega svetovanja - ENSVET, ki se je začel pred petimi leti, je na področju Slovenije predvidenih 30 svetovalnih pisarn. Trenutno je takih pisarn 24, za letošnje leto pa je predvideno odprtje še treh in sicer v Kočevju, na Ptuj in v Ilirski Bistrici. Z ozirom na to, da sta za področje naše občine že usposobljena dva energetska svetovalca in da je tudi prostor, za pisarno bila že urejen in opremljen, pričakujemo, da bo uradna otvoritev pisarne najpogostejše v začetku oktobra tega leta.

Kaj je pravzaprav ENSVET?

Projekt ENSVET financira ministrstvo za gospodarske dejavnosti in je brezplačen način svetovanja občanom v zvezi s kakršnimi koli energetskimi problemi, ki jih imajo, oziroma bi jih želeli poznati, če se pripravljajo na gradnjo ali obnovo. Cilj tega projekta je dvigniti nivo energetske in ekološke zavesti občanov ter s tem posredno prispevati k varovanju okolja, zmanjšanju potreb po energiji, predvsem po neobnovljivih virih energije, in k dvigu kvalitete bivalnih razmer. Poleg tega pa želi vodstvo projekta preko izvajalcev projekta energetskih svetovalcev dobiti zanesljivo in kvalitetno povratno informacijo o dejanskem stanju in problemih na terenu. Energetski svetovalci, ki delujejo v okviru ENSVET-a, so za svoje delo usposobljeni, njihove informacije pa so strokovne, kakovostne in neodvisne.

Kakšne informacije lahko dobi občan?

- o toplotni zaščiti zgradb
- o energetski sanaciji zgradb
- o izbiri ustreznih oken, vrat in zasteklitvi

- o izbiri ogrevalnega sistema in ogrevalnih naprav

- o regulaciji ogrevalnih sistemov

- o zamenjavi ogrevalnih naprav
- o uporabi sončne energije, toplotnih črpalk in ostalih obnovljivih virov energije

- o izbiri ustreznega energenta
- o zmanjšanju porabe goriv
- o uporabi varčnih gospodinjskih aparatov

- o energetskem stanju objektov in o predlogu za sanacijo

- o racionalni pripravi tople sanitarne vode

- o možnostih za pridobitev nepovratnih sredstev za učinkovito rabo energije v gospodinjstvih

- izdaja mnenj za pridobitev nepovratnih sredstev

- o vseh ostali vprašanih s področja energetike v gospodinjstvih.

Kdaj naj se občani obrnejo na ENSVET?

- preden se lotijo gradnje ali obnove

- če porabijo za ogrevanje in pripravo tople sanitarne vode več kot 15 l olja/m² stanovanja / leto

- če se jim rosijo stekla na oknih

- če se pojavi plesen na zidovih

- če vleče hlad od zidu

- če nihajo zavesa ob zaprtih oknih

- če kondenzira v dimniku

- ob ostalih problemih, ki se pojavijo, pa jih ne zanjo sami rešiti.

Kako priti v stik z ENSVET-om?

Ker deluje projekt ENSVET premalo časa, predvsem pa za promocijo ne namenja praktično nobenih sredstev, je kljub temu, da je to edini način brezplačnega svetovanja s področja energetike in da je samo preko energetskih

svetovalcev možno priti do nepovratnih sredstev, namenjenih za učinkovito rabo energije, je ta projekt slabo poznan širšemu krogu. S tem v zvezi se je vodstvo projekta odločilo za vključitev v akcijo "teden vseživljenskega učenja" in sicer na ta način, da bo 30.09.1997 dan odprtih vrat v vseh svetovalnih pisarnah po Sloveniji. Tega dne bo možno med 16. in 19. uro obiskati svetovalno pisarno, dobiti informacije o načinu in področjih svetovanja ter dobiti brezplačne brošure z različnimi nasveti s področja varčevanja z energijo.

Kljub temu, da do tega datuma pisarna v Ilirski Bistrici še ne bo uradno odprta, bo tega dne prostor v provizoriju OBČINE ILIRSKA BISTRICA, ki je namenjen za svetovalno pisarno, na razpolago vsem obiskovalcem, enako energetska svetovalca in ves ostali material. Od dneva odprtih vrat naprej pa bosta energetska svetovalca na razpolago občanom za njihove probleme s tega področja vask torek in četrtek med 16. in 18. uro.

Dejstvo, da ima Slovenija razmeroma malo energetskih virov in da uvaža 73 % vseh energentov, ki jih potrebujemo, bi moral biti dovolj velik razlog, da racionalna poraba energije ne bi bila samo interes države kot institucije, ampak tudi vseh nas, sicer nas bo k temu silila vse dražja energija. Zato vam toplo priporočamo obisk energetske svetovalne pisarne, saj vas to ne bo nič stalo, lahko pa vam prihrani marsikatero nevšečnost ter vam bistveno zmanjša stroške za vse vrste energij, ki jih porabite v gospodinjstvih.

Jože Šircelj

OGREVANJE IN
VARČEVANJE

Energija za ogrevanje postaja iz dneva v dan dražja, zato je dobro vedeti, kako lahko vplivamo na varčno rabo energije. Pri tem lahko zmanjšamo stroške ogrevanja, ne da bi nas zeblo. Na prihranek toplote in bivalno ugodje pomembno vplivajo tudi temperature zraka v prostorih, saj so preveč ogrevani prostori sovražnik našega zdravja in nam po nepotrebnem praznijo žepe. Za spalne prostore zadošča že temperatura od 17 do 18 stopinj Celzija, medtem ko je v bivalnih prostorih prijetnejše pri temperaturi 20 ali več stopinj Celzija, tako prihranimo v naših klimatskih razmerah od 4 - 6 % energije.

Bolje je, če ponoči, ne izključimo kurjave v celoti, ker porabimo za ponovno segrevanje prostorov veliko več energije. Preko noči ali takrat, ko nas ni doma, je smiselno znižati temperaturo v prostorih na 16 stopinj Celzija.

Velike toplotne izgube energije nastajajo tudi skozi okna. Različno velike reže na oknih in vratih ustvarjajo prepah in odvajajo toploto, zato je smiselno zatesniti vse reže. Zvečer lahko okna zastremo z zavesami, z zunanji roletami ali polkni. Vsaka takšna ali podobna rešitev, ki zmanjša izgube, lahko do 15 % zmanjša toplotne izgube skozi okna.

Veliko toplote izgubimo tudi z napačnim prezračevanjem. Če so okna le priprta, se prostor počasi ohlaja in je potreben daljši čas za izmenjavo zraka. Pri tem vlaga iz zraka kondenzira po

vogalih v prostoru, kar pogosto povzroči nastanek in razvoj plesni. Pravilno zračimo tako, da zapremo ventil na radiatorju in za nekaj minut na stečaj odpremo okna. Čim hladnejše je tem krajši naj bo čas zračenja.

Na večjo porabo energije in goriva za ogrevanje vpliva tudi nepravilna namestitve ogreval. Če jih zastiramo z zavesami ali pohištvo, močno zmanjšamo njihovo toplotno oddajo. Zato moramo v prostor dovesti več energije, da dosežemo enakomerno in zadostno ogrevanje po celem prostoru.

Na pozitivno energijsko bilanco lahko vplivamo tudi tako, da v čim večji meri izkoristimo sončno energijo. V sončnem vremenu odgrnimo zavesa, da ogreva prostor tudi sonce, ker so to tudi omembe vredni prihranki.

Izgube toplote so zelo odvisne od gradbenih materialov iz katerih so sestavljene zunanje površine zgradbe. Zato je zelo pomembno, da so vse obodne površine dobro toplotno izolirane. Tudi s pravilno izbiro ogrevalnih naprav in goriva lahko vplivamo na varčno rabo energije in s tem na manjše stroške ogrevanja.

Če želite več konkretnih nasvetov za varčno rabo energije, vas vabimo, da se oglasite v naši svetovalni pisarni: provizorij občine vsak torek in četrtek med 16. in 18. uro. Ob obisku energetske svetovalne pisarne boste dobili brezplačen nasvet in informacijsko gradivo.

ENERGETSKO SVETOVALNA
PISARNA ILIRSKA BISTRICA

PREJELI SMO

PROMET ČIMDLJE OD ŠOLE

V sredo, 24. septembra, so se člani sveta zavoda in sveta staršev Osnovne šole Dragotina Ketteja sestali na prvi seji v letošnjem šolskem letu. Ravnateljica Sonja Koren-Čeligoj je predstavila letni delovni načrt za tekoče šolsko leto, kar je tudi edina točka dnevnega reda sveta v razširjeni sestavi.

Šolo letos obiskuje 478 otrok, dobra tretjina je vozačev. Pouk poteka v 20 oddelkih, sicer pa se splošni pogoji za delo v primerjavi z lanskim letom niso spremenili. V šolski stavbi, zgrajeni pred 34. leti, najbolj primanjkuje specializiranih, sodobno opremljenih učilnic, kjer zlasti najnižji razredi težko najdejo prost termin za svoj pouk športne vzgoje.

V razpravi o letnem programu, ki pa ni mogla biti celovita, saj do seje niso bili izpeljani vsi oddelčni roditeljski sestanki, svet staršev pa se tudi ni sestel, sta bila izposta-

Starši in učitelji (predstavnikov ustanovitelja, tj. občine, na seji ni bilo), so zahtevali, naj se promet umakne čim dlje od šole, ob cesti, ki vodi do šolskega dvorišča pa naj se zgradi pločnik. V bližnji šolski okolici je še nekaj parkirišč (pod pokopališčem, pri starem vrtcu, pri stanovanjskem bloku za zdravstvenim domom...), kjer otroci lahko izstopijo iz vozil in zadnjih nekaj metrov pripešajo do šole.

vljena dva (tudi že nekaj časa prisotna) problema, za katera je pristojna občina: (ne)varna pot do šole z Gregorčičeve ceste ter neurejenost igrišča pri šoli, ki potrebuje predvsem novo asfaltno prevleko. Ulica, po kateri se vsako jutro gnete množica osebnih vozil ter avtobusov, ogroža predvsem otroke, ki po tej poti pešajo.

Predstavniki šole so predlagali, naj se problem v zvezi z izvajanjem športne vzgoje za razredno stopnjo

reši tako, da bi se v ta namen v starem, zdaj zaprtem otroškem vrtcu v Župančičevi ulici, uredil večnamenski prostor.

Na vprašanje o prevozu vozačev, ki zdaj potekajo z avtobusi in ne več s šolskimi kombiji, je ravnateljica pojasnila, da proti pričakovanjem pripomb s strani staršev ni bilo, oziroma je bila le ena, pa še to so takoj uredili.

D.P.

KMETIJSKA ZADRUGA
Z.O.O.

BRKINI

Organizira odkup za manjše količine
industrijskih jabolk
v skladišču Senik.

Odkup se vrši vsak dan od 8. do 16. ure.

Za količine, večje od 4-ih ton
pridemo na dom
z lastnim prevozom.

Vse informacije na telefon 067/81-151

Cenjene kupce obveščamo,
da imamo na zalogi izbrano pšenico
za jesensko setev domače in avstrijske sorte.

ZDRAVSTVO

OB BOK KONFERENCI O ODVISNOSTI ALI PROBLEM NARKOMANIJE V NAŠI OBČINI

V Ljubljani je v dneh od 17. do 21. septembra potekala mednarodna konferenca na področju odvisnosti, kjer so se srečali strokovnjaki centralnih in vzhodno evropskih držav. Obravnavali so terapevtske programe s poudarkom na skupnostnem in terenskem delu.

Letos spomladi pa je v Čateških Toplicah potekal posvet na državnem nivoju, kjer smo se skupaj usedli zdravstveni delavci, psihologi, prostovoljci, predstavniki dobredelnih ustanov... in še kdo, ki se tega problema loteva na kakršen koli način.

Pomembno je spoznanje, da se odvisnosti ne more lotiti samo ena skupina strokovnjakov, saj zdravnik ne more biti v isti osebi še socialni delavec, družinski terapevt, kriminalist ali celo tožnik.

V vsej tej katastrofi, kot odvisnost večkrat imenujem, se je zdravstvo kot segment družbe organiziralo kar hitro in učinkovito. Manjka nam dovolj izobraženih kadrov, predvsem pa denarja - za primer naj povem, da zdravilo, ki ga odvisnik nujno potrebuje za preživetje v primeru predozaže, ni registrirano pri nas. Nabavimo ga na stroške ZD le v tujini!!!!

O tem, koliko je registriranih odvisnikov heroína na območju Il. Bistrice je pisalo že v javnih občilih, zato številki ne bom navajala, sicer pa so le vrh ledene gore.

Za spremembo bi rada razložila mojo vizijo reševanja problema.

Začela bi pri nekem skupnem imenovalcu ali rdeči niti, ki ga imajo vsi mladi, ki posežejo po drogi. Prej ali slej pridemo pri vseh do spoznanja, da imajo negativno samopodobo. Vprašanje je, kje in kdaj se je ta negativna samopodoba pri mladem človeku pojavila in kdo je krivec? Vsi mi se najprej srečamo s svojimi starši in mnenja sem, da se izgradnja samopodobe začne doma. V tem norem tempu karierizma in pehanja za preživetje smo naše otroke pozabili oborožiti s samozaupanjem, samozavestjo in verovanjem v lepe stvari. V tem prvem nežnem predšolskem obdobju, ko svoje malčke zelo poredko vidimo, smo jim pozabili povedati, da je življenje lepo, čeprav naporno in da se ga splača živeti pri polni zavesti.

Z vsem tem bi jih morali oborožiti pred šolo, da bi se lažje spopadli s prvimi zahtevami in stresi. S svojim življenjem, razvadami in navadami enako močno vplivamo na svoje otroke, saj nas otroci v prvih letih svojega življenja na vse pretege imitirajo.

Kar je po mojem mišljenju zelo važno: dajmo otrokom vso svojo ljubezen - brezpogojno in vseobsegajočo, ne postavljamo pred

njih nedosegljive ambicije, saj nam ne bodo mogli nikoli ustreči. Dom pa naj jim bo zavetišče v katero se lahko brez strahu vrnejo, četudi kaj ušpičijo, saj drugače ne bi bili otroci!!!!!! Potrebujemo pa tudi strogost in doslednost - zadnje dvoje moramo doseči najprej pri sebi.

Rekli boste, da vse skupaj idealiziram, da takih staršev ni... Res je, starševstva nas nihče ne nauči, pa bi nas mogoče kdo moral, saj v zakon skočimo z veliko ljubezni, malo izkušenj pa včasih premalo modrosti.

Da ne zaidem - starši imamo svoj del dela, ki smo ga dolžni opraviti. Tu so še šola, vzgojne in svetovalne institucije, ki lahko veliko naredijo v smislu osveščanja.

Ostali segmenti družbe: taborniki, skviti, mladinske in študentske organizacije pa lahko naredijo veliko na področju promocije zdravega preživljanja prostega časa. Našim mladostnikom, ki imajo v starosti, ko posežejo po drogah, intenzivno potrebo po druženju s svojimi vrstniki, ponudimo kaj več kot bar na vsakem koraku.

V mestu kot je Il. Bistrica, bi srednja šola prav gotovo zmanjšala dnevne migracije in življenje v domovih, dolgoročno pa bi zaustavila beg intelektualcev.

Hujši problem so nova delovna mesta, ki jih mladi potrebujejo iz eksistenčnih razlogov, pa tudi občutek koristnosti ni odveč v izgradnji pozitivne samopodobe.

Prav na koncu pa še organi pregona, ki jih čaka trdo delo v borbi s proizvajalci in preprodajalci drog.

Že nekaj let se vsak po svojih močeh ukvarja s problemom odvisnosti (zdravstveni delavci, kriminalisti, delavci CZD). Letos spomladi, po vrnitvi s posveta v Čateških Toplicah, sem naslovila na MZ vlogo za ustanovitev Centra tipa B za zdravljenje odvisnosti. Ekipo je treba izobraziti, motivirati, predvsem pa poiskati sredstva za plačilo teh strokovnjakov. Takrat je bilo na našem koncu uradno registriranih odvisnikov heroína približno 30!!!!!! Aktivnosti za center B potekajo, tesneje tudi sodelujemo s centrom v Kopru, motivirani zdravstveni delavci se izobražujejo - tudi v tujini. Vse stroške so do sedaj nosi samo zdravstveni dom!!!!!!

Zaključek: v svetu in pri nas smo prišli do spoznanja, da je problem kompleksen in rešljiv le v koordiniranem delu vseh družbenih dejavnikov, kamor sodijo na prvem mestu starši, nato izobraževalne in svetovalne ustanove, zdravstvo, organi pregona in prostovoljci - neprofesionalci, ki izhajajo iz vrst odvisnikov in njihovih sorodnikov, ki so lahko izjemno koristni.

Ivica Smajla

POČITNIŠKI PROGRAM ZA ODRASLE Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU

JUNIJ - JULIJ 1997

Navajeni smo, da je poletna počitniška ponudba turističnih agencij namenjena zabavi, učenju in sprostitvi odraslih otrok.

Preživljanje prostega časa odraslih duševno prizadetih otrok in njihovih staršev skrbnikov pa praviloma ostaja skrb Društva za pomoč duševno prizadetim. V okviru društvene dejavnosti potekajo med letom različne aktivnosti. Za prenekatere družino je njihova ponudba edina možnost da preživijo tudi del dopusta izven domačega kraja.

Ta dejstva so bila zame in za sodelavko Sonjo Munih, specialno pedagoginjo, vzpodbuda, da sva pričeli snovati program poletnih počitniških ur, namenjenih predvsem tistim odraslim, duševno prizadetim, ki so samo doma in se nam želijo pridružiti.

POČITNIŠKI PROGRAM -
POLETJE 1997

Počitniški program je potekal štiri zaporedne torke in sicer:

24. junija; 1. in 8. ter 15. julija med 15. in 17. uro v prostorih Doma starejših občanov - enote Varstveno - delovnega centra Ilirska Bistrica.

Program našega druženja smo oblikovali tako, da je lahko našel vsak izmed udeležencev nekaj za sebe. Gledali smo videofilme, poslušali glasbo, pripravljali sladice, risali, peli in se predvsem veliko pogovarjali.

Vabilo za počitniška druženja smo pripravili v obliki zloženke, ki so jo dobili vsi duševno prizadeti v naši občini.

Starši in skrbniki so se različno odzvali na naše vabilo. Nekateri s telefonskimi klici in izrečenim odobravanjem, ker smo se spomnili

njihovega odraslega otroka; drugi z opravičilom, da ne morejo od doma; nekaj pa jih je prišlo med nas s svojim odraslim otrokom.

Odziv je bil vsekakor vzpodbuden. Počitniških ur so se redno udeleževali domski varovanci. Njih so popoldanska druženja še posebej razveselila. Popoldan je zanje namreč čas, ki ga preživljajo v pasivnem čakanju večera.

Zaključek našega poletnega druženja bo predstavljal še obisk Postojnske jame. To bomo iz objektivnih razlogov uresničili šele v zgodnji jeseni.

SKLEPNE UGOTOVITVE

- Odziv na našo počitniško ponudbo je bil zadovoljiv, kar nas zavezuje, da s takimi oblikami druženja nadaljujemo tudi v prihodnjem poletju.

- V prihodnje moramo zastaviti poletni počitniški program tako, da bo naše druženje trajalo neprekinjeno vsaj en teden. Morda v času, ko so varovanci Varstveno-delovnega centra na počitnicah.

- V počitniško dejavnost moramo pritegniti poleg strokovnih delavk Varstveno-delovnega centra tudi zunanje animatorje.

AKTIVNI TRNOVCI

Krajani v Trnovski ulici so že več let opozarjali na neurejenost dela Trnovske ulice. V spodnjem delu ulice je bila ob vsakem močnejšem dežju poplavljen polovica cestišča. Pešci niso imeli prepotrebne pločnike.

Urejanje te problematike se je odlagalo iz leta v leto. Letos pa se je prve dni septembra le premaknilo. Trnovci so se odločili, da vsa gradbena dela pri izgradnji pločnikov in zajemu nekaterih vod opravijo s prostovoljnimi delom. Tako so v prvih dveh tednih septembra zgradili 260 metrov pločnika, 100 metrov kanalizacije in položili 300 m cevi za kabelsko televizijo. Z ozirom na to, da je bila vsa ulica prekopana, so se odločili, da cestišče v celoti še preplastijo z novo asfaltno prevleko. Za ta poseg pa je bilo nujno potrebno zbrati še dodatna finančna sredstva. Stanovalci ob delu rekonstruirane ceste so sklenili, da vsaka hiša prispeva namensko za asfalt še po 40.000 SIT. Sredi meseca septembra je cestno podjetje Koper izvršilo preplastitev ulice in asfaltiralo pločnike.

Vrednost vseh del znaša 4,2 milijona tolarjev. Krajani so v delu in denarju prispevali 2,8 milijona, ostalo je financirala Krajevna skupnost Il. Bistrica, ki je tudi vodila izvedbo del.

Vabimo vas na začetni in nadaljevalni
tečaj klekljanja za odrasle.
Informacije in prijave vsak dan
med 15. in 17. uro
na telefon: 067/41-075.

PAPIRNICAR

Linea Art

Obveščamo Vas, da z dnem 1. 10. 1997
začnemo poslovati v novih prostorih na
Rozmanovi 2 (v prostorih bivše trgovine Gumbek).
Še vedno nas boste našli v isti stavbi, na
vhodu z zadnje strani.
Zaradi selitve bo trgovina
dne 29. in 30. 9. 1997 zaprta.

Lepo pozdravljeni!

*Kaj se dogaja okoli vas?
Kaj vas zanima? Se ukvarjate s kakšnim posebnim konjičkom? Ali veste za kakšno posebno znamenitost ali zanimivost? Če bi v javnih glasilih radi objavili katerokoli zanimivost, novost ali posebnost vašega kraja, nam pišite na naslov, Uredništvo časopisa SNEŽNIK, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica ali nas pokličite vsak dan razen sobote in nedelje na telefon 067/81-297. Veseli bomo vsakega pisma in vsakega klica.*

Vabljeni!

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnulović

Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnulović

Uredniški odbor: Dragica Prosen, Vladimir Čeligoj, Vojko Čeligoj, dr. Maksimilijan Modič, Ivko Spetič (predsednik)

Urednik in novinar: Ksenija Montani,
Lektor: Nevenka Ujčić
Tehnični urednik: Raymond Fabjanič

Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1400 izvodov

POSJILA ZA POSPEŠEVANJE RAZVOJA DROBNEGA GOSPODARSTVA

Na svoji 32.seji, 31. julija letos, so občinski svetniki zadolžili Oddelek za gospodarstvo in finance Občine Ilirska Bistrica, da pri Banki Koper preveri možnost ugodnejših pogojev za pridobitev posojil za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva na Bistriškem. Banka Koper je zahtevo občinske uprave po ugodnejših pogojih za dodelitev omenjenih posojil zavrnila. Ker banka ni pristala na znižanje obrestne mere, je Občina Ilirska Bistrica objavila sklep o razpisu sredstev za dodelitev posojil v višini 82,65 milijonov tolarjev, in sicer pod enakimi pogoji kot je bil izveden prvi razpis.

Na podlagi odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 1997 (Uradne objave, št. 15/97) in 6. člena Pravilnika o pogojih, načinu in kriterijih za pridobitev sredstev za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva in podjetništva v Občini Ilirska Bistrica (Uradne objave, št. 38/96) je Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem sprejel

SKLEP

o razpisu sredstev za dodelitev posojil za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva, podjetništva in turizma v Občini Ilirska Bistrica, ki ga Občina Ilirska Bistrica dodeljuje v sodelovanju z Banko Koper, d.d., in Zavarovalnico Maribor d.d., Predstavništvo Koper.

1. Skupna vrednost razpisanega posojila znaša 82.650.000,00 SIT.
2. Posojila bodo dodeljena za naslednje namene:
 - povečanje zaposlovanja oziroma pridobitev novih delovnih mest za delavce z območja občine Ilirska Bistrica,
 - posodobitev in razširitev obstoječih proizvodnih in storitvenih kapacitet,
 - nakup oziroma posodobitev opreme in zagonske stroške,
 - nove proizvodne in storitvene programe,
 - nakup, graditev, prenovo in adaptacijo poslovnih prostorov,
 - urejanje oziroma nadomeščanje proizvodnje z novimi ekološkimi programi,
 - investicije za varčevanje z energijo in okolju prijazne proizvodne dejavnosti.
3. Za posojilo lahko zaprosijo naslednji prosilci:
 - podjetja v zasebni ali mešani lasti z najmanj enim zaposlenim delavcem (enote malega gospodarstva),
 - samostojni podjetniki,
 - občani, ki so pri pristojnem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oziroma na pristojnem sodišču priglasi tev za vpis v sodni register in predložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja.
 Sedež obratovalnice oziroma podjetja ter poslovni prostori morajo biti na območju Občine Ilirska Bistrica.
 Upravičenec do posojila je dolžan pri Zavarovalnici Maribor d.d., Predstavništvo Koper, zavarovati najmanj proti požarnim nevarnostim tisti objekt ali opremo, ki se gradi oz. nabavlja s pomočjo tega posojila in kasko zavarovati vozila ter zavarovalno polico vinkulirati v korist banke.
4. Prosilci posojila, ki z banko poslovno sodelujejo, lahko pridobijo posojilo pod naslednjimi pogoji:
 - ugotavljanje bonitete in odplačilne sposobnosti posojilojemalca: v skladu s pogoji banke,
 - doba vračanja posojila: do 5 let,
 - obrestna mera: TOM + 7,5%,
 - zavarovanje in stroški posojila: v skladu s pogoji banke,
 - odplačevanje posojila: glavnica v četrletnih obrokih, obresti in revalorizacija mesečno.
5. Posojilo lahko dobijo prosilci, ki imajo med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev. Maksimalna višina posojila je lahko največ 50% predračunske vrednosti investicije. Sredstva se namenijo za isti projekt samo enkrat.

6. Prednost bodo imeli prosilci, ki poleg pogojev, ki jih zahteva banka oziroma zavarovalnica ter pravilnik o dodeljevanju sredstev, v največji meri izpolnjujejo še naslednje kriterije:

- ustanavljajo nove proizvodne in storitvene kapacitete in ustvarjajo možnost zaposlitve za nedoločen čas,
- opravljajo oziroma bodo opravljali dejavnosti, ki so ekološko neoporečne.

Pri enakovrednih programih imajo prednost investicije, ki zagotavljajo večje število delovnih mest.

7. Vlogi za posojilo, ki jo prosilci dobijo na Oddelku za gospodarstvo in finance Občine Ilirska Bistrica, mora biti priložena še naslednja dokumentacija:

a) poslovni načrt, iz katerega mora biti poleg osnovnih podatkov o prosilcu razvidno še:

- finančna konstrukcija,
- donosnost in likvidnost projekta,
- čas vračanja vloženih sredstev,
- ostali pričakovani ekonomski učinki,
- plan trženja,
- tehnično-tehnološki vidik,
- možnost novih zaposlitev,

b) izpolnjena in potrjena obrazca BON 2 in BON 3 (za gospodarske družbe),

c) dokazilo o poravnanih davkih in obveznostih (za samostojne podjetnike in obratovalnice),

d) pisna izjava o pridobitvi sredstev iz podobnega naslova na občinski ali republiški ravni,

e) za gospodarske družbe fotokopija sklepa o vpisu družbe v sodni register z vsemi prilogi (fotokopija deponiranih podpisov pri APP, statistična razvrstitev dejavnosti, zaključni račun za leto 1996 oz. periodični obračun),

f) za SP fotokopija potrjenega priglasi tvenega lista, obrazec 1/1, 1/2,

g) za vse prosilce, ki opravljajo obrtno dejavnost, fotokopija obrtnega dovoljenja,

h) za vse prosilce fotokopija odločbe pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti,

i) za občane, ki ustanavljajo obratovalnico ali podjetje, potrdilo pristojnega upravnega organa, da so vložili priglasi tev za vpis v sodni register ter da so pred-

ložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja,

j) notarsko overjen podpis osebe, pooblaš čene za zastopanje, star manj kot 30 dni,

k) predračun ali pogodba o nakupu opreme oziroma premičnine (če njena vrednost presega 500.000,00 SIT),

l) gradbeno dovoljenje, priglasi tev del ali nakupna pogodba,

m) dokazila o pridobljenih posojilih,

n) zemljiškoknjižni izpisek o lastništvu premoženja za potrebe zavarovanja posojila, ki ne sme biti starejši od 30 dni.

8. Nepopolne vloge in vloge, ki bodo prispele po končanem razpisnem roku, bodo zavrjene.

9. Rok za prijavo je 30 dni od objave v Primorskih novicah.

10. Prosilci pošljejo svoje vloge z vso potrebno dokumentacijo na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Oddelek za gospodarstvo in finance, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica, (067/41-361).

11. O dodelitvi sredstev bo odločal Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem. Sklep o dodelitvi sredstev bo odbor sprejel najpozneje v roku 30 dni po končanem razpisu. Odbor bo v 15 dneh po odločitvi dostavil prosilcem sklep o odločitvi.

12. Prosilec prične posojilo črpati takoj po podpisu in v skladu s posojilno pogodbo in ga mora porabiti najkasneje v treh mesecih. Če ga zaradi objektivnih okoliščin ni mogoče izkoristiti v predvidenem roku, mora v 15 dneh pred iztekom roka obvestiti banko in navesti razloge za podaljšanje roka koriščenja posojila.

13. Odbor bo spremljal namensko porabo sredstev pri investitorju. Če bo odbor ugotovil, da sredstva niso bila uporabljena za namen, za katerega so bila dodeljena, ali da je bilo posojilo izdano na podlagi neresničnih podatkov, ima pravico takoj zahtevati od investitorja vračilo v enkratnem znesku. Investitor bo moral vrniti sredstva s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi za obdobje od dneva nakazila dalje.

INFRASTRUKTURA

RAZDELITEV SREDSTEV PO KS ZA SOFINANCIRANJE PREPLASTITVE IN ZA ASFALTIRANJE ULIC

V skladu s sprejetimi sklepi občinskega sveta občine Ilirska Bistrica je odbor za komunalo in promet sprejel razporeditev sredstev po KS za sofinanciranje preplastitve in za asfaltiranje vaških ter mestnih ulic kot je navedeno v tabeli.

Na podlagi sklepa Odbora za komunalo in promet morajo Krajevne skupnosti predložiti občinskemu Oddelku za gospodarsko infrastrukturo račune o izvedbi del in kopijo potrdila o vplačilu računa v višini 50 %.

Da bodo dela res opravljena v skladu s predračuni pa bodo poskrbele strokovne službe občine Ilirska Bistrica.

**Oddelek za gospodarsko
infrastrukturo
Občine Ilirska Bistrica**

RAZDELITEV SREDSTEV PO KS ZA SOFINANCIRANJE PREPLASTITVE MESTNIH IN VAŠKIH ULIC

- 1.KS Knežak 1.500.000,00
 - 2.KS Koseze 250.000,00
 - 3.KS Harije 900.000,00
 - 4.KS Hrušica (Hrušica) 300.000,00
 - 5.KS Pregarje (Gaberk) 300.000,00
 - 6.KS Podgrad (Podbeže, Račice, Sabonje) 250.000,00
- S K U P A J SIT: 3.500.000,00**

RAZDELITEV SREDSTEV PO KS ZA ASFALTIRANJE MESTNIH IN VAŠKIH ULIC

- 1.KS Rečica (Rečica) 230.000,00
(Brce) 520.000,00
 2. KS Hrušica (Loče) 150.000,00
 - 3.KS Podgrad (Podgrad) 1.435.000,00
 - 4.KS Ostrožno brdo (Ostrožno brdo) 191.000,00
 - 5.KS Ilirska Bistrica (Trnovska ulica) 393.000,00
 - 6.KS Pregarje (Pregarje) 500.000,00
 - 7.KS Kuteževo (Kuteževo) 80.000,00
- S K U P A J SIT: 3.499.000,00**

KRITIČNO O RAZMERAH V GOSTINSTVU

Lahko bi zapisali, da je bil zaključek letošnje turistične sezone na Bistriškem pester in zanimiv. Tako je gostilna Mašun že tretjič zapovrstjo pripravila Hubertovo mašo za gozdarje in lovce, kjer smo imeli priložnost prisluhniti Zasavskim registrom, Mešanemu cerkvenemu pevskemu zboru iz Knežaka in Moškemu pevskemu zboru Rajka Koritnika iz Ajdovščine. Na ogled pa je bila tudi razstava idrijskih čipk, razstava praskank v toniranem lesu ter rezbarij iz jelenje roževine in drugih lovskih pripomočkov. S poezijo in glasbo je oživel vrt gostilne Trnovo. Člani pesniško-lutkovne delavnice begunskega centra v Ilirski Bistrici so z lutkami predstavili najlepše pesmi iz zbirke "Zimska romanca", domačega rojaka, pesnika Dragotina Ketteja, v izvirniku in prevodu v bosanski jezik.

Še posebej živahno pa je bilo v gostilni "Pod gradom", letošnji gostiteljici zbora športnikov Območne obrtnice Ilirska Bistrica, ki je v prečudovitem letnem vrtu v naravnem okolju pripravila vrsto zabavnih in drugih tekmovanj.

Kljub temu gostinci še zdaleč niso zadovoljni z letošnjo turistično bero in razmerami, ki vladajo na področju gostinstva. Predvsem jih moti hitro širjenje nelojalne konku-

rence, ki si zadnje čase reže vedno večji kos kruha. Prav o slednjem so kritično spregovorili na seji IO Sekcije gostincev v začetku meseca. Pred leti je Sekcija že predložila obširno akcijo v zvezi s problematiko točenja pijač in nudenjem ostalih gostinskih storitev nepoblaščenih oseb, predvsem klubov in društev. Žal akcija ni obrodila pričakovanih rezultatov, saj se je na pisanja odzvala zgolj takratna Služba družbenega knjigovodstva, eks-pozitura Postojna, za katero se je pozneje izkazalo, da ni kompetentna za inšpiciranje spornih primerov.

In ker smo zadnje čase dobili kar nekaj novih predpisov, ki bolj dosledno urejajo to področje, ter združili nekatere pomembne službe, je IO Sekcije ponovno naslovil svoje pripombe na najodgovornejše kompetentne službe.

Kaže, da bo tokrat nekoliko bolje, saj smo prejeli kar nekaj odgovorov, ki pa jih bo IO Sekcije obravnaval na gostinsko-turističnem zboru Slovenije, ki bo letos od 22. do 24. oktobra v Čatežu. 23. oktobra načrtujejo tukajšnji gostinci tudi organiziran ogled zbora, kjer bo vsekakor prilika, da bodo rekli še kakšno na račun zdajšnjih razmer.

NI NAS BILO SRAM, DA SMO IZ ILIRSKE BISTRICE

Ob obilici vseh mogočih sejmov Slovenija slovi kot sejemska dežela, prav posebno mesto pa vsekakor še naprej pripada Celjskemu sejmu, ki ostaja nacionalni praznik obrtništva.

V preteklosti, ko obrt še ni bila najbolj spoštovani del gospodarstva je pomenil vse kaj drugega kot danes. Bil je sredstvo za uveljavljanje, danes pa postaja najuspešnejši tržni projekt Slovenije. Je splet tistega, kar ponuja in tistega, kar drugi ponujajo obrti. Hkrati je priložnost, za izražanje moči obrtništva, saj se vse velike obrtniške bitke začenejo prav na celjskem sejmu.

Kljub dvajset odstotnemu sejmskem popustu, ki so ga deležni vsi obrtniki, pa je razstavljanje na sejmu povezano z nemajhnimi finančnimi sredstvi. Prav zato naša Območna obrtna zbornica že nekaj let zapovrstjo ne pripravlja skupnega razstavnega prostora. V letošnjem letu smo sicer načrtovali nekoliko večjo udeležbo na prodajno - razstavnem prostoru izdelovalcev domače in umetnostne obrti, ker pa je le ta prodajnega značaja, ni bilo mogoče pravočasno zagotoviti zadostne količine potrebnih izdelkov. Tako se je v sklopu razstave z aranžmaji iz suhega cvetja predstavila le Helena Urh iz Podgrada.

Modna revija na Celjskem sejmu - izdelki Sanje Udovič

In kot vsako leto doslej je tudi tokratni sejem spremljala množica obsejmskih prireditev, med katerimi je bila ena izmed odmevnejših modna revija tekstilcev, združenih v sekcije po celi Sloveniji. Prav na slednji je sodelovala tudi naša tekstilka Sanja Udovič iz Ilirske Bistrice. Sanja je še sorazmerno mlada obrtnica, saj obrtno dejavnost opravlja šele pet let, zato pa je toliko bolj delavna in obetavna. Poleg izdelkov po meri in željah kupcev kreira in izdeluje še male serije lahke in težke konfekcije za različne potrebe in priložnosti, med drugim večerne ženske in moške obleke, različne uniforme (pevski zbori), oblačila za krste, obhajila,

Zanimanje za šport med bistriškimi obrtniki vse bolj narašča. Po dosežkih in številu privrženecv pa vsekakor prednjačijo člani ekipe za vlečenje vrvi, brez katerih skoraj ne mine nobena prireditev tako v občini Ilirska Bistrica kot tudi izven nje.

V soboto, 13. septembra so se udeležili 19. športnih iger za pokal MOS 97 v Celju. Kot običajno so jih spremljali navijači, nekateri obrtniki pa so dan izkoristili za ogled Celjskega sejma.

Tekmovanja iz vlečenja vrvi se je udeležilo enajst ekip, med katerimi je ekipa Območne obrtnice zbornice Ilirska Bistrica osvojila zaslužen odlično drugo mesto.

Navdušenje športnikov in spremljevalcev je bilo nepopisno. Ker

Zmagovalna ekipa pred vhodom v Celjski sejem

pa so vsi člani ekipe iz Podgore, je uradnemu delu sledil še slavnostni zaključek v okrepčevalnici Podgora v Podgrajah.

13. OBRJNIŠKI POHOD NA TRIGLAV

Tudi letos je Območna obrtna zbornica Radovljica v sodelovanju z Obrtno zbornico Slovenije organizirala obrtniški pohod na Triglav. Tokratnega trinajstega pohoda so se udeležili tudi nekateri bistriški obrtniki. Kljub dokaj neugodni vremenski napovedi se je zadnji avgustovski petek zbralo na zbornem mestu v Ribnem pri Bledu nad 150 udeležencev iz tridesetih ob-

močnih obrtnih zbornic. Organizator je sicer načrtoval vzpon iz dveh smeri, iz Rudnega polja in Vrat, zaradi varnostnih razlogov pa se je po enourni predstavitvi odhoda odločil le za lažjo pot iz Rudnega polja. Odločitev je bila vsekakor na mestu, saj vreme pohodnikom ni bilo naklonjeno; ves čas pohoda jih je namreč zalival dež. Ko je dež ponehal, pa se je ohladilo in gore nad Velim poljem je pobelil sneg. Šele v varnem zavetju Triglavskega doma so si pohodniki nekoliko odahnil in se poveselili.

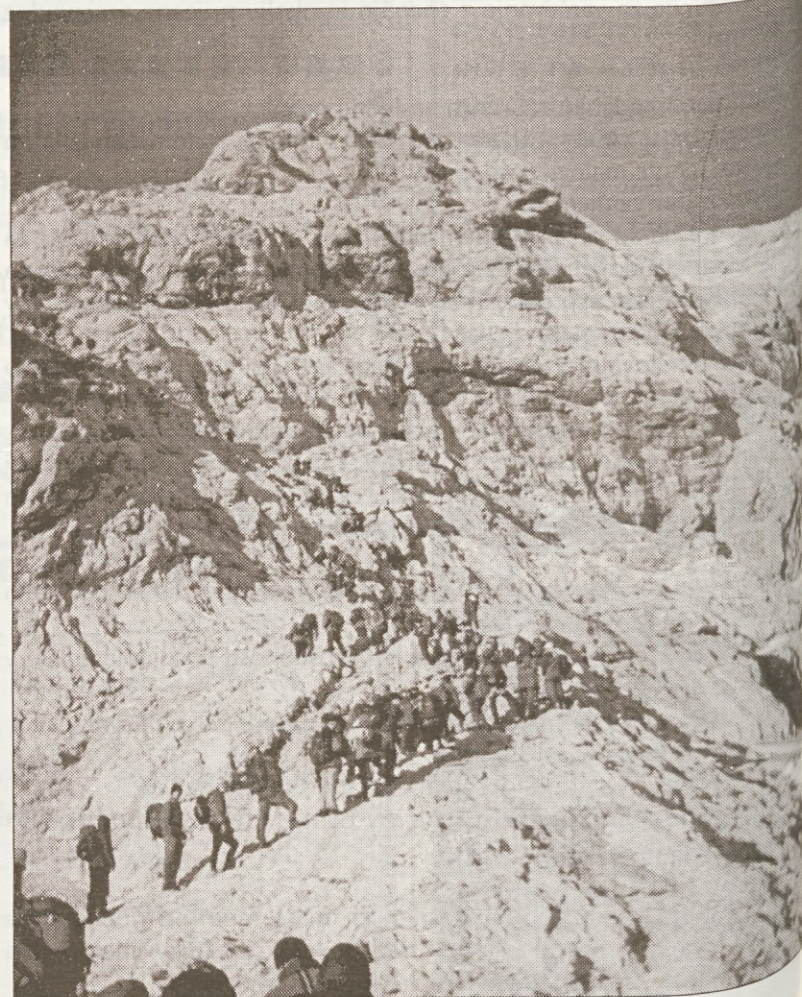
Tudi naslednje jutro je bilo vetrovno in hladno, nič kaj naklonjeno novincem. Kljub temu so prvi, med njimi naš gostinec Velko Zidar, osvojili vrh že nekaj po osmi uri zjutraj. Takrat je severni veter tudi že naredil svoje in pohodniki so bili nagajeni z nepozabnim razgledom. Pred njimi so bili Be-

netke, Furlanija, Učka in seveda naš Snežnik.

Naša pedikerka Milka Prosenova, ki je bila deležna tudi krsta Janša, ki se je slučajno mudila na Triglavu, pravi, da so bili občutki nepozabni in nepopisni, organizacija pohoda in delo radovljiških reševalcev pa brezhibno.

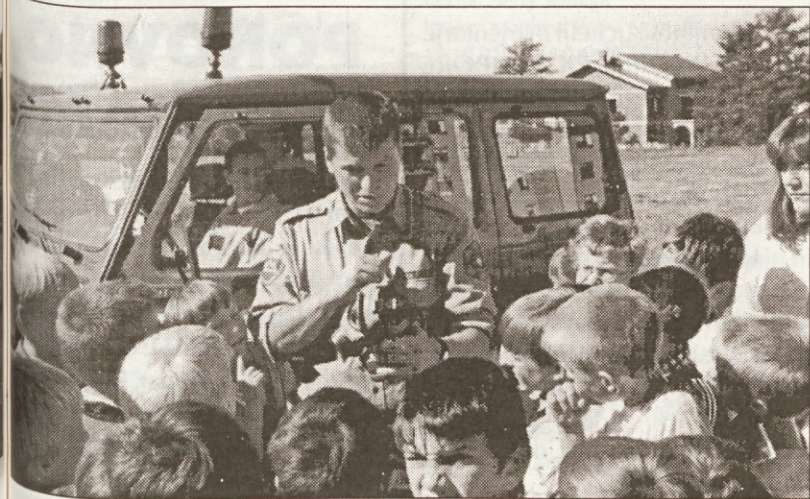
Po sestopu so se pohodniki pridružili srečanju obrtnikov blejske, bohinjske in radovljiške občine v Ribnem, kjer sta jih pozdravila predsednik Obrtnice zbornice Slovenije Miha Grah in predsednik Obrtnice zbornice Radovljica Franc Ažman. Padalci Alpskega letalskega centra z Lesc pa so v tandemu s tremi obrtniki doskočili z novo zastavo obrtnice zbornice.

Pika na i je bilo družabno srečanje, kjer so se pohodniki pomerili v različnih družabnih in spretnostnih igrh.

Vzpon na Triglav

DAN ODPRTIH VRAT PROMETNE POLICIJE V OŠ ANTONA ŽNIDERŠIČA

ILIRSKA BISTRICA, 24.9.1997

Na asfaltne igrišču OŠ Antona Žnideršiča so postojnski policaji pripravili dan odprtih vrat prometne policije. Učencem so razkazali policijske avtomobile, motorje in različne aparature, ki jih policaji nujno potrebujejo za uspešno delo na terenu.

Policaji so ustregli vsem našim željam, zato so nekaj gledalcev posadili na motorje in jih popeljali po bistrških ulicah. Nato je sledil poduk o tem, kaj vse se lahko zgodi, če ne upoštevamo prometnih znakov in če na cesti nismo dovolj previdni. Spoznali smo, da je treba beslo Bistro glavo varuje čelada, resno upoštevati. Voznikom motoristov koles se je brez čelade na glavi pripetila marsikatera grda prometna nesreča.

Prijazni policaji so nam pokazali tudi, kako se vzame prstne odtise in kakšna je njihova oprema za delo na cesti. Razkazali so nam vse: od neprobojnih jopičev do plinskih mask in čelad.

Med motornimi vozili smo si lahko ogledali tudi kombi, namenjen prevozu ponesrečencev, in pa terenska vozila (Puche).

Ob vsakem izmed razstavljenih vozil in aparatov je budno pazil policaj, ki je bil vedno pripravljen odgovoriti na zanimiva vprašanja otrok.

Prepričali smo se, da so naši policaji dobro opremljeni, da vestno skrbijo za našo varnost na cestah in da so zelo prijazni ljudje.

Ana Lavrenčič
OŠ Antona Žnideršiča

KO ŠTUDENT NA RAJŽO GRE ...

Oktober se začne novo študijsko leto in z njim postane kraj študija (vsaj za bistrške študente) običajno tudi kraj bivanja. Tako so študenti - posebej "bruci" in tisti, ki še nimajo strehe nad glavo, prisiljeni poskrbeti za nastanitev čez šolsko leto. Nekateri so za to poskrbeli že minulo šolsko leto, drugi so si pustili iskanje na večkrat nevhvalno jesen.

Rok prijave za sprejem v študentske domove je bil 14. avgust in do takrat je večina izmed bodočih in že starih študentov oddala svoje prošnje (skupaj s kupom dokumentov) na naslov komisije, ki skrbi za razporeditev študentov po domovih. Študentski domovi so tudi cenovno najugodnejša možnost, saj cene v le-teh variirajo od 4000 SIT do 9000 SIT na osebo. Pa vendar - bilo bi že kar idealistično verjeti, da bi dobili sobo takoj, saj so merila za podeljevanje sob (zaradi njihovega premajhnega števila) vse prej kot preprosta. Večina je zato verjetno poskrbela za rezervno možnost. Cene sob v dijaških domovih, v kolikor slednji še sprejemajo študente, je okoli 15000 SIT za oskrbnino oz. 25000 SIT za sobo in prehrano v dijaškem domu. Nato pride v poštev še najem stanovanj, katerih cene se gibljejo od 800 do 1000 DEM, in seveda privatne sobe (okoli 200 DEM na mesec). S privatnim pa pridejo v poštev tudi najrazličnejša tveganja (po pripovedovanju) - prvi mesec je idealen, če ubogaš hišna pravila, nato pa je vsak mesec hujši. "Dogodivščine" se baje kar vrstijo - od pregledovanja oblačil, preko hladnih tušev do omejitev tedenskih izhodov. Življenje, kaj?!

Ko študent na rajžo gre? Pot ni kratka, ne ravna - vsak izbere, kar mu je na voljo, kar je v okviru njegovih možnosti. Utopično pa je razmišljati, da bo vse padlo prav na naše dlani. Na koncu koncev postajamo vse bolj odrasli (vsaj tako pravijo) in odraslost bo včasih prav odgovorno nositi na lastnih ramenih.

P.S. Navedene cene veljajo seveda na mesec.

Robert Grošelj

NARAVOSLOVNI TABOR NA MAŠUNU

V sredo, 10.9.1997, smo učenci osmih razredov O. Š. Antona Žnideršiča zgodaj zjutraj prispeli na Mašun. Čakal nas je tridnevni naravoslovni tabor, ki je bil seveda povezan z učnim načrtom. Za red in sodelovanje vseh učencev sta poskrbeli učiteljici Nevenka Ujčič in Barbara Jenko. Po namestitvi smo kmalu začeli z delom.

Z obiskanim področjem, ki nam je bolj ali manj znano, so nas še podrobneje seznanili gozdarji iz ZZG-ja. Razkazali so nam učno pot po Mašunu, ki je primerna tudi za turiste, saj je ob vsaki posebni značilnosti tega kraja postavljena tabla, na kateri je napisano vse, kar nas utegne zanimati. Nekje na sredi učne poti je bila Anina skala, s katero je gozdar med pripovedovanjem pritegnil večino omrznjenih ušes. Z nje je prekrasen pogled na Snežnik.

Gozdarji so uspešno opravili svoje delo, mi pa smo si s svojo pridnostjo zaslužili urico prostega časa, v katero je bilo všteto tudi okusno pripravljeno kosilo.

Ko smo izkoristili "dopust", ki nam je bil na razpolago, smo se spet posvetili resnemu delu. Razdelili so nas v dve skupini. Prva skupina je bila dodeljena učitelju Franetu Dolganu. Na terenu je poskušala najti nekaj užitnih gob. Žal smo nabrali le strupene gobe, kajti užitnih letošnjo jesen ni. Toda naši načrti so bili vseeno uresničeni. Učitelj nam je kljub neuspešnemu iskanju povedal nekaj pomembnih stvari, ki jih moramo vedeti, ko se odpravimo gobariti.

Druge skupina je med tem časom z učiteljico Nado Šircelj prepoznavala zdravilne rastline, ki smo jih potem, ko smo se zamenjali v skupinah, tudi nabrali.

Preden smo se odpravili v sobe, smo si zvečer skozi teleskop z učiteljem Ivanom Škrlijem ogledali vesolje.

Naslednji dan smo se dogovorili, da bomo vstali ob osmih in tega smo se tudi držali. Čez pol ure smo vsi že sedeli v jedilnici in zajtrkovali.

Približno ob isti uri kot prejšnji dan smo začeli s poukom. Tokrat sta ga vodila tabornika Marko Mršnik in Gregor Kovačič. Povedala sta nam nekaj o življenju v naravi in postavljanju zasilnega bivala, pozneje pa sta nam pripravila tudi zelo naporen orientacijski pohod, čeprav nismo imeli s seboj ničesar, kar bi nam pomagalo pri iskanju gesel, razen zemljevida. Tekmovalo je osem ekip. Najhitrejša ekipa je porabila za iskanje sedmih točk na območju Mašuna le 35 minut, najslabši ekipi pa ni uspelo najti vseh točk.

S predstavitvijo snežniških gozdov, ki nam jo je pripravil planinec Hinko Poročnik, pa se je zaključil še en zanimiv dan.

Nismo zgodaj zaspali, čeprav sta nas učiteljici opozorili, da bo petek zelo naporen, kajti v načrtu smo imeli pohod do 6 km oddaljenega Veksla.

Besede učiteljice so se uresničile. Pohod je bil kljub temu, da nismo hodili po strmih, naporen. Kar presenečeno smo obstali, ko smo prispeli na cilj. Tam sta bili dve lovski koči, ki nista ravno v najboljšem stanju. Kasneje pa smo od dveh prijaznih delavcev izvedeli, da koči prenavljajo v igralnico in rekreacijski center.

Pot nazaj nam je prinesla veliko presenečenje, saj sta učiteljici, ki sta hodili kar nekaj metrov pred nami, videli medvedko z mladiči. Držali smo se skupaj in vse se je srečno končalo, saj se medvedka ni več prikazala.

Pozneje smo imeli v načrtu medrazredne igre. Ker pa so bila vsa igrišča zasedena, je športno tekmovanje odpadlo.

Tridnevni tabor na Mašunu so prijeto preživeli vsi udeleženci, čeprav so nekateri od njih staknili prehlad.

Hvala vsem, ki so nam omogočili nepozaben tabor na Mašunu.
Urška Šestan, OŠ Antona Žnideršiča

BISTRIŠKI RUŠEVCI

Zveza tabornikov Slovenije je prostovoljna, mladinska, vzgojna in nepolitična organizacija, odprta vsem ne glede na narodnost, vero in prepričanje. Sloni na načelih svetovnega skavtskega gibanja in poudarja pomen pluralizma, svobode posameznika, miru in moralno-etičnih vrednot. ZTS šteje danes 10000 aktivnih članov, organiziranih v rode, klube in družine. V devetih območnih organizacijah deluje 84 rodov.

Eden izmed njih je tudi **ROD SNEŽNIŠKIH RUŠEVCEV** iz Ilirske Bistrice, ki bo naslednje leto praznoval **45-o obletnico delovanja**. Delo v RSR

temelji na združevanju v majhne skupine - vode, kjer se otrok nauči samostojnosti, pomena povezanosti z vrstniki in medsebojne pomoči, pripravljenosti pomagati drugim, pa tudi prevzemanja odgovornosti in nalog.

S spoznavanjem narave, bivanjem v njej in doživljanjem njenih lepot in izzivov se posameznik približa sebi in zave povezanosti in celovitosti sveta. V rodu vzpodbujajo vključenost članov in enot v reševanje problemov razvijajoče se mlade družbe in zavedanja pomena strpnosti.

Otroci, ki se želijo spoznati s taborništvom, se jim lahko pridružijo že v predšolski dobi (MURNI), pravo taborniško delovanje pa doživijo v osnovnošolskem (MEDVEDKI IN ČEBELICE) ter kasneje (GOZDOVNICE IN GOZDOVNICI) in v srednješolskem obdobju (POPOTNICE IN POPOTNIKI).

Taborniki iz Ilirske Bistrice imajo vodove ses-tanke, to je redno tedensko srečanje voda s svojim vodnikom, kjer se igrajo, pojejo in pridobivajo ter utrjujejo taborniško znanje. Le-to kasneje tudi pokažejo na čisto pravih tekmovanjih. Tako so npr. letos na državnem mnogoboju dosegli kar tri prva mesta, vse to pa vsekakor kaže na kvaliteto in zagre-to delo tabornikov. Vodi se med seboj preizkušajo v postavljanju soto-rov, lokostrelstvu, biva-kiranju, signalizaciji, spret-nostnem tekmovanju in orientacijskem pohodu.

Taborniška posebnost je tudi kurjenje ognja, ki je tabornikom simbol živ-

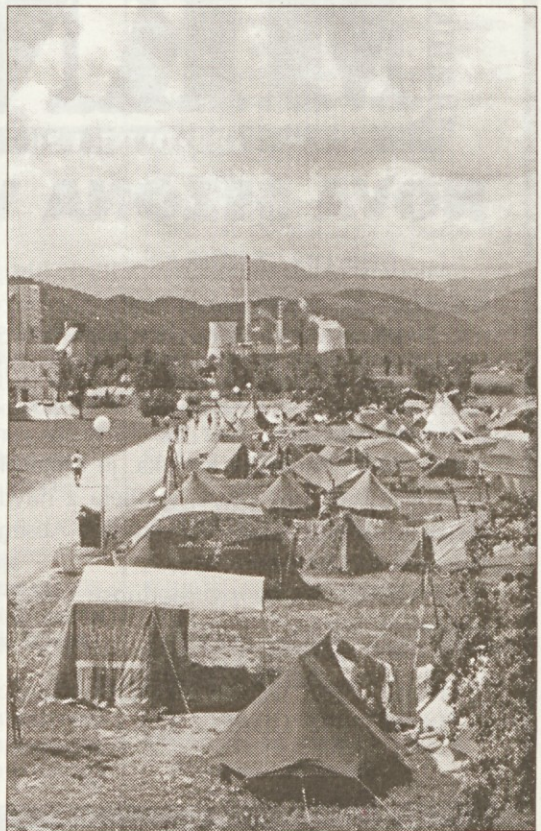
ljenja, gibanja, ljubezni, pomeni pa predvsem varnost in toplino. Pogosto hodijo tudi na izlete, kjer se zabavajo in sprostijo daleč stran od mestnega vrveža in vsakdanjih skrbi.

Najlepši del taborniškega leta pa je predvsem zimovanje in taborjenje, ki se ga taborniki udeležijo ob reki ali jezeru. Letošnje taborjenje je potekalo ob reki Soči, kjer so se predvsem mladi člani naučili naravo spoštovati in jo ščititi pred tistimi, ki jo neusmiljeno uničujejo. Prav na taborjenju dvigujejo zastavo vsako jutro in večer v zboru, pri tem pa so oblečeni v taborniški kroj in pojejo taborniško himno.

Udeležujejo se tudi Jamboreejev (ZLET), to je srečanje skavtov vsega sveta, ki poteka vsaka štiri leta; tam spoznavajo druge kulture in običaje. Letos se je kar 21 bistrških tabornikov udeležilo enega takšnih Jamboreejev v Velenju (slika spodaj). Dobro stike imajo tudi z luxemburškimi in makedonskimi skavti, en član RSR pa se je udeležil projekta WISH, na katerem so poleg slovenskih tabornikov sodelovali tudi skavti iz Irske, Wallesa in Madžarske.

Taborništvu je torej način življenja, ki ga mladi spoznavajo skozi družabna srečanja in različne preizkušnje. Tako se sklepajo prijateljstva, ki trajajo vse življenje.

Monika Urh

KNJIGE

PO KETTEJU ŠE PREVOD
KOSOVELOVIH PESMI

Uvod v letošnje mednarodno pisateljsko srečanje v Vilenici je bila predstavitev nove dvojezične pesniške zbirke prevajalca in pesnika Ismeta Bekrića. **Ismet Bekrić**, v Ilirski Bistrici živeči bosanski pesnik, je po prevodu izbranih Kettejevih pesmi v dveh zbirkah 'Čuj sanje mi' in 'Zimska romanca' v bosanski jezik prevedel tudi zbirko otroških pesmi Srečka Kosovela 'Deček s sončnico / Dijete sa suncokretom'. Ob tej priložnosti je bila tudi otvoritev razstave kamnitih skulptur akademskega slikarja **Petra Abrama**, ki so nastale ob likovni opremi knjige 'Deček s sončnico'.

Predstavitev knjige, katere izid so omogočili **ZKO Ilirska Bistrica in Sežana** ter **Kosovelov kulturni center v Sežani** pod okriljem projekta 'Zavod za odprto družbo - Slovenija', je bila **10. septembra v Lokvi**. Poleg predstavnikov kulturnega življenja iz Sežane, Divače in Lokve ter ostalih so se prireditve udeležili tudi predstavniki kulturnega življenja iz Ilirske Bistrice. Tako so bili poleg prevajalca in člana ilirskobistriškega literarnega društva Ismeta Bekrića na predstavitvi tudi predsednik literarnega društva Ilirska Bistrica Ivko Spetič ter predsednik in tajnik ZKO Ilirska Bistrica Franc Gombač in Dimitrij Bonano.

Uvodno besedo na otvoritvi so imeli predsednika ZKO iz Ilirske Bistrice in Sežane, **Franc Gombač** in **Aleksander Peršolja** ter **Josip Osti**, bosansko-slovenski pesnik in prevajalec, ki je tudi napisal spremno besedo k zbirki. Franc Gombač je v svoji uvodni besedi na kratko povzel delo Ismeta Bekrića in poudaril, da sta oba prevoda, izbor Kettejevih otroških pesmi z na-

slovom 'Zimska romanca', ki je izšel letos spomladi, in najnovejša zbirka Kosovelove lirike 'Deček s sončnico', knjigi dveh primorsko-kraških pesnikov in kot taki lahko služita kot most kulturnega sodelovanja med občinama Sežana in Ilirska Bistrica. Svoj uvodni nagovor je zaključil z željo, da bi se sodelovanje na kulturnem področju med obema občinama, Sežano in Ilirsko Bistrico, v prihodnosti bolj razmahnilo in poglobilo.

Josip Osti je poudaril, da je Bekrić Kosovelove pesmi ne le prevedel ampak tudi prepesnil. Tako njegove prepesnitve Kosovelovih pesmi, ko se mu te najbolj posrečijo, izžarevajo in zvenijo, kot da so napisane v bosanskem jeziku. To, je dejal Osti, je tudi največja pohvala prevodu. S tem Bekrić ni pokazal le svoje privrženosti Kosovelovi poeziji, temveč je poleg vseh dosedanjih prevajanj naredil še en korak k približevanju dveh kultur, slovenske in bosanskohercegove, s tem pa tudi dveh držav in narodov, ki v njih živijo.

K.M.

LIKOVNIKI

MLADI LIKOVNIKI NA
SVIŠČAKIH

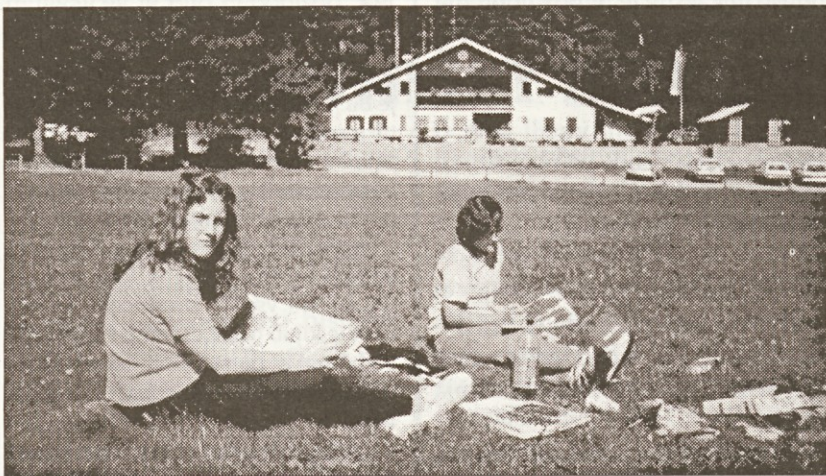
V petek, 19. septembra, se je na Sviščakih zbralo štirideset osnovnošolcev in osnovnošolk, ki so sodelovali na devetem srečanju mladih likovnikov EX TEMPORE "Snežnik 1997". Srečanje je bilo posvečeno stoti obletnici rojstva slikarja Franceta Pavlovca in devetdeseti obletnici Planinskega društva Snežnik iz Ilirske Bistrice.

Vsako leto se v okolici Ilirske Bistrice zberejo mladi likovniki in v različnih tehnikah upodabljajo naravo in svet okrog sebe. Letos so na Sviščakih ustvarjali učenci osnovnih šol iz Ilirske Bistrice, Kutežvega, Podgrada, Brešče, Postojne, Reke, Viškovega in Pivke, spremljali

pa so jih njihovi učitelji in mentorji. Likovna srečanja EX TEMPORE organizirata Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica in Planinsko društvo Snežnik. Organizatorji so povedali, da bodo likovna dela mladih, ki so letos upodabljali Snežnik in njegovo okolico, razstavljena na osnovnih šolah, tako da si bodo lahko umetniške izraze mladine ogledali tudi drugi učenci, učitelji in pokrovitelji. Srečanje na Sviščakih ni bilo tekmovalnega značaja, zato so vsi sodelujoči dobili spominska priznanja.

S. Lovec

Slika: Vojko Čeligoj

NOVOSTI V KNJIŽNICI

Literatura za mladino

ALLEN Roger E.: Winnie-the-pooh on management; BARRIE J. M.: Peter Pan; BREZINA T.: Mlin strahov; BREZINA T.: Skrivnost snežne pošasti; EKKER E. A.: Franz Schubert; GRIMM J.: Grimms fairy tales; HEICHEN W.: Osvajalec v imenu miru; HOMERUS: Odiseja; LOBE M.: Mali hokuspokus; LOBE M.: Mali jaz sem jaz; MAKAROVIC G.: Copatl; MAYER L. S.: Potica za ljubega Boga; MAYER-SKUMANZ L.: Angel za božično drevo; MILČINSKI F.: Pravljičice; SAM A.: Pikapolonica na prašni cesti; SCHREIBER WICKE E.: Radomiš; VRABIČ T.: Oblak, mlinar in pobeglo zdravje.

Strokovna literatura za odrasle

ALBRETTI A.: Colloquial Slovene; ANDRE M. O.: Moderato cantabile; APOVNIK P.: Wörterbuch der Rechts und Wirtschaftssprache; Arhitektura 16. stoletja na Slovenskem; BAJZEK J.: Od skupine k skupnosti; BONITZER P.: Eric Rohmer; BRESSON R.: Zapiski o kinematografu; CHARLISH A.: Zdrava nosečnost; Dobrla vas in okolica; Družina; FRIŠ D.: Ameriški

Slovenci in Katoliška cerkev: 1871 - 1924; Govori za vse priložnosti in na kratko o retoriki; IN DER MAUR W.: Nacionalizem; JELOČNIK N.: Stalinistična revolucija na Slovenskem: 1941 - 1945. Del 1; Katolische Reform und Gegenreformation in Innerosterreich 1564 - 1628; KRIŽNAR F.: Sto slovenskih skladateljev; LINDNER D.: Praznoverje; MASCULL B.: Collins Cabuild; MAZAKARINI L.: Mozart; Mednarodni kolokvij filmske teorije in kritike (7/1994, Ljubljana) Audio-vizualni mediji in identitete: zbornik; MEUROIS-GIVAUDAN A.: Kronika odhoda; MEYSELS L. O.: Nacionalsocializem; MIHELJAK V.: Pogled skozi ključavnico: dnevnik političnega voyeurja; NEUBAUER H.: Gib skozi stoletja; PALMER D.: Ali središče drži?; PIŠKUR M.: Ljubljansko Navje; RAMOVŠ J.: Slovenska sociala med včeraj in jutri; Slovenija: 1941 - 1945, Opravičevanje kolaboracije; SODJA F.: Sreča pod domačo streho; Soški protokol; STRITAR A.: Najpogostejša vprašanja in odgovori o radioaktivnih odpadkih; TRIGGS T. D.: Firstcertificate testbuilder; TRSTENJAK A.: 1906 - 1996 O družini; VIRK T.: Tekst in kontekst.

NAGRADE REŠEVALCEM
KNJIŽNEGA KVIZA

V Knjižnici Makse Samsa je bilo v četrtek, 18.9., javno žrebanje nagrad za otroke, ki so reševali mednarodni knjižni kviz na temo HRANA. Reševanje kviza je potekalo od marca do septembra. Prejeli smo ogromno rešitev, saj je pri reševanju kviza uspešno sodelovalo 777 učencev. Največ rešitev so oddali otroci iz OŠ Dragotina Ketteja.

Glavna nagajenka med otroci iz bistriške občine je bila učenka AJAZAJ MAJLINDA, ki se bo 6. oktobra udeležila zaključne prireditve v Ljubljani. Izžrebanih je bilo še deset nagrad. Vsi reševalci kviza pa so si lahko ogledali film MATILDA. Nakup nagrad in filma so omogočili Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica, vse osnovne šole v naši občini in Knjižnica Makse Samsa. Vsi sodelujoči bodo lahko sodelovali v žrebanju za mednarodno nagrado, ki bo enemu reševalcu iz Slovenije prinesla udeležbo na mednarodnem bralnem taboru.

S tem pa kviz v naši občini še ni končan, saj v osnovni šoli Dragotina Ketteja pripravljajo projektno nalogo na temo HRANA. Svoje delo nam bodo predstavili v drugi polovici meseca oktobra.

Knjižničarke se zahvalujemo tudi vsem mentorjem osnovnih šol, ki so si vzeli čas in pomagali pri reševanju kviza.

Manica Klemenc

KONCERTI

TRŽAŠKI
OKTET
PONOVO
MED NAMI

Akciji reševanja in restavriranja orgel v cerkvi svete Helene na Premu so se ljubeznivo odzvali tudi člani **Tržaškega okteta**, ki jih vodi znani član nekdanjega Slovenskega okteta **Danilo Čadež**. V najnovejši postavi: **Walter Stopar, Rudi Stopar, Alfred Cibiz, Vladislav Komar, Darjo Milič, Damijan Locatelli, Ivan Muha in Boris Pangerc** so se v cerkvi svetega Jurija v petek, **19. septembra** predstavili bistriški publiki.

Prvi del programa je črpal iz zbirke kladnice umetnih pesmi, sledil je nekoliko bolj 'popularen', a nič lažji spored ljudskih pesmi slovenskega furlanskega, ruskega in (ameriškega) črnega izvora. Delom **J. Crocea, T.L. da Victorie, J. Gallusa, J. S. Bacha, F. Schuberta, P.I. Čajkovskega** ter **G.T. Livovskega** je publika sledila zbrano, z veliko mero spoštovanja do zahtevne glasbe, ki so jo pevci Tržaškega okteta odpeli s pravšnjo dozo občutka za interpretacijo in neverjetno discipliniranostjo. Nekoliko več sprostitve je bilo v ne ravno 'nabito' polni ladji cerkve začetni ob drugem delu, posebno ob solističnih točkah bolj znanih in popularnih skladb.

Izkupiček, zbran iz prostovoljnih prispevkov, je v prave roke došel predvsem po zaslugi našega znanca in prijatelja, pevca, literata in sedaj župana občine Dolina pri Trstu, profesorja Borisa Pangerc. Vsakoletnega gosta Premskih srečanj. Naj mi bo dovoljeno, da nekoliko kritiziram našo publiko: lahko bi se, poleg dejstva da gre za koncert zelo kvalitetne komorne pevske skupine, nekoliko bolj številno odzvala vabilu na koncert tudi iz humanih nagibov. Vemo, da nam večini, vsaj kar se tiče 'financ' v teh negotovih časih, prede dokaj 'trda' a neobveznemu, nedolžnemu, prostovoljnemu prispevku ne moremo pripisati relativno skromnega obiska. Morda pa gre za čisto drugačno problematiko. Potrošniško miselno pošast na primer!

OBVESTILO

V četrtek, 2. oktobra, bomo ob 10. uri v knjižnici

Makse Samsa ponovno pričeli z **URAMI PRAVLJIC**.

Lepo vabljeni otroci od 4. leta starosti naprej, ki radi poslušate zgodbe, rišete in se med knjigami lepo počutite. Pridružite se nam vsak četrtek od 10. - 11. ure. **Vaše knjižničarke!**

NOVA SEZONA V MKNŽ

Mladinski klub Nade Žagar, v Ilirski Bistrici bolj znan kot klub MKNŽ, spet odpira svoja vrata glasboželnim mladcem in mladenkam, skratka radovednejšem iz vse Slovenije in Hrvaške. MKNŽ, ki je že znan po dobrih in zanimivih koncertih, je tokrat prijetno presenetil z kragujevsko skupino **KBO (Kragujevački bezvezni orkestar)**. Čez dvesto glava množica, ki je MKNŽ napolnila do zadnjega kotička, je tričlansko punk zasedbo, ki sicer igra brez bas kitare, sprejela z navdušenjem. K temu je veliko pripomogla tudi predskupina Absent Minded, ki prihaja iz Branika in šteje štiri člane.

V MKNŽ - ju se v prihodnosti obeta še veliko zanimivih koncertov, kot so:

- 10. 10. 1997 B.O.D. (Jap)
- 11. 10. 1997 SCUM ELEMENT (Can)
- 14. 11. 1997 GUAPO (U.K.).

Monika Urh

FILM

FILMI V MESECU OKTOBRU

MOŽJE V ČRNEM, amer. barv., ZF
Režija: Barry Sonnenfeld
Igrajo: Tommy Lee Jones, Will Smith, Linda Fiorentino
3.10.97 ob 20.30, 4.10.97 ob 18. uri,
5.10.97 ob 18. in 20.30
SKRIVNOSTI IN LAŽI, amer. barv., drama
5 nominacij za OSKARJA 97
2 ZLATI PALMI Cannes 96
ZLATI GLOBUS za glavno žensko vlogo
Režija: Mike Leigh
Igrajo: Brenda Blethyn, Timothy Spall, Phillis Logan, Mariane Jean-Baptiste
4.10.97 ob 20.30
TRK, amer. barv., triler
Režija: David Cronenberg
Igrajo: James Spader, Holly Hunter, Rossana Arquette
10.10.97 ob 20.30, 12.10.97 ob 20.30
PORTRET DAME, amer. barv., ljubezenska drama
Režija: Jane Campion
Igrajo: Nicole Kidman, John Malkovich, Barbara Hershey
11.10.97 ob 20.30
DAMA IN POTEPUH, amer. barv., risanka
11.10.97 ob 18. uri, 12.10.97 ob 18. uri
RELIKVIJA, amer. barv., grozljivka
Režija: Peter Hyams
Igrajo: Penelope Ann Miller, Linda Hunt, Tom Sizemore
17.10.97 ob 20.30, 19.10.97 ob 20.30

NA VRAT NA NOS, amer. barv., komedija
Režija: Andy Tennant
Igrajo: Matthew Perry, Salma Hayek
18.10.97 ob 17.30, 19.10.97 ob 18. uri
HITROST 2, amer. barv., akcijski
Režija: Jan de Bont
Igrajo: Sandra Bullock, Jason Patric, Willem Dafoe
24.10.97 ob 20.30, 25.10.97 ob 18. uri,
26.10.97 ob 20.30
IZGUBLJENI SVET, amer. barv., spektakel
Režija: Steven Spielberg
Igrajo: Jeff Goldblum, Julianne Moore, Pete Postlethwaite
25.10.97 ob 20.30, 26.10.97 ob 18. uri
TEORIJA ZAROTE, amer. barv., triler
Režija: Richard Donner
Igrajo: Mel Gibson, Julija Roberts
30.10.97 ob 20.30, 31.10.97 ob 18. uri,
2.11. ob 20.30
ZVEZDNE STEZE, amer. barv., ZF
Režija: Jonathan Frakes
Igrajo: Patrick Stewart, Jonathan Frakes
31.10.97 ob 20.30, 2.11.97 ob 18. uri
PRIDRŽUJEMO SI PRAVICO DO SPREMEMBE PROGRAMA

OKTOBER V KINU

Jesen je čas, ko k nam prihrumijo največje filmske uspešnice ameriškega podjetja. Američani namreč poleti najbolj pogosto zahajajo v kino, za razliko od Slovencev, ki se v tem letnem času raje kot temi kinodvoran predajo brezdelju, soncu in morju, kjer brzčas sanjarijo tudi o tem, kako hitro zaslužiti. No, oktobra boste na bistrškem velikem platnu lahko videli tudi to, kako je moč v enem samem mesecu zaslužiti pol milijarde dolarjev, ali bolje, kako pol milijarde dolarjev sploh zgleda. V mislih imam seveda največja filmska hita letošnjega poletja v ZDA. Prvi je **MOŽJE V ČRNEM**, drugi pa **IZGUBLJENI SVET**. Prvi je izvrstna, duhovita in eksplozivna črna komedija o istoimeni supertajni organizaciji, kombinaciji FBI in CIA, ki pa se ne ukvarja z ljudmi, marveč nadzira prišleke iz vesolja, jim po potrebi najde delo in obenem naš planet štiti pred vesoljskimi izmečki. Drugi film je fantastična pustolovščina, ki ponovno sooči ljudi in dinosavre ter ponuja vse tisto, kar ste v kinskem parku pogrešali: napetost, nevarnost, grozo in krvav boj za obstanek med dvema vrstama, ki so ju do nedavnega ločili milijoni let evolucije. Slavniti Steven Spielberg, ki je Može v črnem produciral, izgubljeni svet pa tudi režiral, znova dokazuje, kako prostrana sta njegova domišljija in filmska spretnost. Kot rečeno, najgajniški izkupiček obeh njegovih filmov samo v ZDA prekaša 500 milijonov dolarjev. Da je film resen biznis, se zavedajo tudi ustvarjalci znanstveno fantastične nanizanke Zvezdne steze, ki je konec sedemdesetih iz televizijske prerasla še v filmsko nanizanko. **ZVEZDNE STEZE: PRVO SREČANJE** je namreč že njen osmi del na velikem platnu. Posadka vesoljske ladje Enterprise, ki zdaj šteje že več kot 2000 članov, pa se tokrat sreča s patološko zlobnimi Borgi, na pol organskimi, na pol mehanskimi bitji, ki med osvajalnim pohodom skozi čas na muho vzamejo tudi Zemljo. Profesionalni specialni efekti ne funkcionirajo samo v vesolju, marveč tudi na Zemlji, točneje v muzeju, kjer v obliki pošasti oživi starodavno prekletstvo. Drži, urhlijava **RELIKVIJA** je čist, neposreden in nostalgichen spomin na grozljivke, ki so nas nekoč pogosto strašile v kinu, ponuja pa točno tisto, kar zagrižen gledalec od te vrste zahteva: grozo, gorje in gravž. Mimogrede, pošast iz **RELIKVIJE** je kreiral Stan Winston, ki je za Spielberga oživil dinosavre. Za drugačne vrste srh bo poskrbel razpiti **TRK**, ki ga je po drzni literarni predlogi Jamesa G. Ballarda na filmsko platno postavil kanadski režiser David Cronenberg, mojster grozljivk kot **Rabid**, **Scanners** in **Muha**, kjer je človeško telo poligon za najbolj divje preobrazbe. Trk je film, ki v orgazmu združi človeka in avtomobil, film, ki odprto rano spremeni v nov spolni organ in film, ki vas popelje na temno stran perverznega poželenja. Za ponoven stik z realnostjo bo pravšnji Anglež Mike Leigh, ustvarjalec naturalističnih filmskih portretov usod vdanega delavskega razreda ter malih ljudi brez prihodnosti. Njegove **SKRIVNOSTI IN LAŽI** so se letos potegovala za pet oskarjev, kar veliko pove o čustvenem naboju te socialne drame, ki s pomočjo izjemne igralske ekipe ob družinski problematiki in generacijskih nasprotjih opozori še na nesmiselne predsodke, ki so zakoreninjeni v ekonomskih in rasnih razlikah med ljudmi. Na podoben, a vedrejši način ter s precej drugačnimi sredstvi se razlik med stanovi v živalskih prispodobah loteva tudi klasična Disneyeva risanka **DAMA IN POTEPUH**, ki se digitalno prečiščena, a z istim šarmom in toplino po 42-ih letih vrača v kino. Če pa so vam žive filmske zvezde vseeno ljubše, potem nikar ne spreglejte Julije Roberts in Mela Gibsona v trillerju **TEORIJA ZAROTE**, kjer jima bodo neznanci pregli po življenju zaradi novinarskega članka, kakršne tabloidi uvrščajo v rubrike tipa saj ni res, pa je. Po **MOŽEH V ČRNEM** torej še en film o tem, da za nič na tem svetu ni mogoče z gotovostjo reči, da ni res. Zagotovo pa je res to, da je pravih romantičnih komedij navkljub neusahljivi hollywoodski produkciji silno malo. A s tem ni vse, saj na vrata **NA VRAT NA NOS** je dobra romantična komedija s prirčno zgodbo o ljubavi, ognjeviti Amerikanci mehiškega rodu (igra jo vročevrtna Salma Hayek), ki za eno noč pade v posteljo z zapetim japijem Alexom (Matthew Perry) in se po treh mesecih vrne noseča, kakopak z njegovim otrokom. Pestro, mar ne? Ne morete izbrati, kaj bi si ogledali? Nič hudega, ogledajte si vse, pa potem izbirajte.

Max Modic

ZAČETEK KULTURNEGA SODELOVANJA

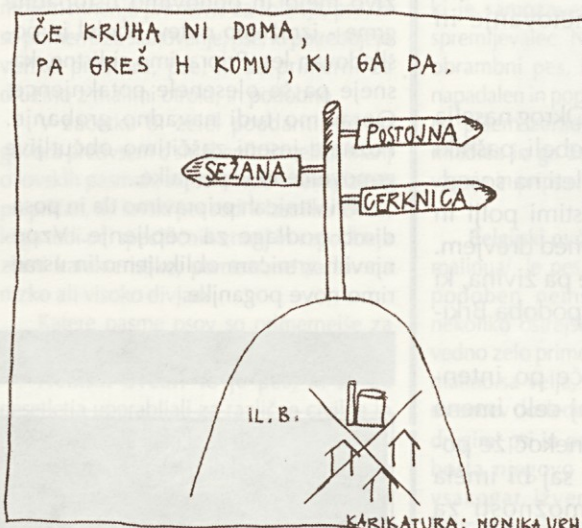
Po kratki izmenjavi mnenj med predstavniki bistrške Zveze kulturnih organizacij in gospo Borko Kalčič, svetnico novoustanovljene (ali od Opatije odcepljene) občine Matulji, odgovorno za kulturna dogajanja, je dinamična animatorka predlagala takojšnjo akcijo - gostovanje ljubiteljskih kulturnih skupin z Bistrškega v kulturnem domu 'Hangar' v Matuljih. Dvorana, kjer se odvijajo različne prireditve, bližnjim severnim sosedom ni neznana. Precej dobro so jo nekaj poznale predvsem bistrške glasbene skupine, ki so posebno v pustnem času bile priljubljene izvajalke plesne glasbe. Podobno je veljalo za plesišča v Rupih, Jušcih, na Permanih pa tudi v Opatiji in Lovranu.

Tudi program, ki so ga 6. septembra Bistričani ponudili hvaležnim matuljskim poslušalcem, je bil naravn nan dokaj lahkotno. Predstavili so se: Kvintet Prijateljice (vodi jih Vilko Majerič) iz Knežaka, pevska skupina Vasovalec iz Rečice (Dimitrij Grlj), ansambel Bistrce (Saša Boštjančič) in

povezovalac programa Franc Gombač. Publika je pozorno prisluhnila znanim slovenskim pesmim in napevom, dodobra pa jih je ogrel tudi Franc Gombač s svojimi 'storijami', ki jih je duhovito interpretiral v igrivem podgrajskem narečju. Za zaključek so se nekateri poslušalci in izvajalci zavrteli ob zvokih znane 'Tječe, tječe ...' in drugih polk in valčkov ter skupno zapeli znano dalmatinsko 'Plovi, plovi ...'. Predvsem pa so si zaželeli čimprejšnjega svidenja.

Ob prijetnem kramljanju po prireditvi sta obe - hrvaška in slovenska stran - zaključili, da sosednji občini razpolagata z mnogimi zanimivi dejavnostmi, ki bi bile vredne predstavitev. Dogovorili sta se za izmenjavo zvončarjev in škoromato in še česa. Vsekakor pa naj bi se podobna gostovanja v okviru finančnih možnosti nadaljevala. Tako so sedaj na vrsti Matuljčani, ki bodo ob primerni priliki gostovali v Bistrici. Verjetno že v mesecu oktobru.

D.B.

KARIKATURA: MONIKA URH

KARIKATURA: MONIKA URH

ŠTUDENT NAJ BO ŠTUDIJSKO ZAVAROVANJE ZAVAROVALNICE TRIGLAV

Prav gotovo si tudi vi želite, da vaš otrok pridobi ustrezno izobrazbo in si s tem zagotovi osebnost in poslovni uspeh v življenju. Ob tem pa se bojite, če boste sposobni nositi celotno finančno breme šolanja.

Morda bi radi omogočili svojemu nadarjenemu otroku, vnuku, nečakinji, nečaku..., da v času šolanja uveljavi vse svoje sposobnosti in interese.

Zavarovalnica Triglav vam s svojim programom ŠTIPENDIJSKEGA ZAVAROVANJA ponuja pravo rešitev za takšne primere.

Kaj je štipendijsko zavarovanje

Štipendijsko zavarovanje predstavlja novost na slovenskem zavarovalnem tržišču. Zavarovalnica Triglav je obogatila svojo ponudbo zavarovanj v okviru ŽIVLJENJSKEGA KROGA s štipendijskim zavarovanjem predvsem zaradi naraščajoče potrebe po zavarovalnih kritjih, ki večajo socialno varnost posameznika in družine. Štipendijsko zavarovanje je kombinacija varčevanja in zavarovanja z namenom priskrbiti otroku ustrezno štipendijo. Pri tem zavarovanju so zavarovanci običajno starši, stari starši, botri..., ki vplačujejo premijo in s tem ustvarjajo sredstva, iz katerih se po dogovorjenem datumu za dogovorjeno obdobje izplačuje upravičencu štipendija.

Sklenitev štipendijskega zavarovanja

V osnovi ločimo dve vrsti štipendijskega zavarovanja:
- štipendijsko zavarovanje z mesečnim plačevanjem zavarovalne premije

zavarovalnica triglav
postojna
tradicija
varnost
znanje
prijaznost

- štipendijsko zavarovanje z enkratnim plačilom zavarovalne premije.
V primeru sklenitve štipendijskega zavarovanja z enkratnim plačilom zavarovalne premije se lahko odločite za takojšnjo ali pa za odloženi začetek izplačevanja štipendije.

Plačilo premije in izplačilo štipendije

Sklenitelj ob sklenitvi pogodbe odloči:

- način plačila premije
- začetega prejemanja štipendije
- število let prejemanja štipendije.

Višina premije je odvisna od starosti zavarovanca, od števila let plačevanja premije ter od dolžine obdobja izplačevanja štipendije.

V primeru izgube življenja zavarovanca med plačevanjem premije se preneha plačevanje premije, zavarovalnica pa ob dogovorjenem roku začne izplačevati štipendijo in jo izplačuje dogovorjeno število let.

V primeru izgube življenja upravičenca ima sklenitelj zavarovalno pravico določiti drugega upravičenca, ali pa zahtevati izplačilo odkupne vrednosti zavarovanja.

Vzajemno štipendijsko zavarovanje

S štipendijskim zavarovanjem se lahko hkrati zavarujeta dve osebi, npr. starša. V primeru izgube življenja enega od njiju se plačevanje premije preneha, zavarovalnica po izteku dogovorjene dobe plačevanja premije začne izplačevati štipendijo in jo izplačuje dogovorjeno število let.

Komu je zavarovanje namenjeno

Štipendijsko zavarovanje je namenjeno vsem tistim, ki želijo in hočejo ljubljenu otroku dati možnost izbire izobrazbe in s tem poklica po meri otroka.

Štipendijsko zavarovanje je lahko tudi imenitno darilo ob rojstvu, rojstnih dnevih, krstu, birmi ali katerikoli drugem pomembnem dogodku. Prednost tega zavarovanja je nazadnje tudi v tem, da je cenovno zelo ugodno in s tem le malo bremeni družinski proračun.

Zatorej, starši, babice, dedki, strici, botri..., naj bo **ŠTIPENDIJSKO ZAVAROVANJE** iz ŽIVLJENJSKEGA KROGA Zavarovalnice Triglav otrokova popotnica v življenje!

ENKRAT BODO naši otroci RAZPELI KRILA

Sledimo jim, ko rastejo.

Pomagamo, ko se učijo.

Z željo, da postanejo samostojni.

KRESNICA

MIHAELOVO

V davnini smo ljudje še živeli iz duha. Misteriji in zvezde so nam kazali življenjsko pot. Ljudje sčasoma niso mogli več doživljati skrivnosti zvezdnega neba, še dolgo pa so razumeli to, kar so jim sporočali letni časi. Vedeli so, da je Zemlja živ organizem, ki ima svojo dušo, in da se v letnih časih izraža njena duhovnost.

V letnih časih je velika skrivnost. Razumevanje dogajanja v zvezi z letnimi časi Zemlje bo človeku omogočilo, da bo iz pristnega doživljanja naravnega dogajanja spet znal praznovati velike praznike letnih časov. Tako bo spet razumel najpomembnejše skrivnosti življenja in postal sposoben doživljati duhovne dimenzije vsakdanjosti.

Naši prazniki božič, velika noč, janezovo so oblikovani iz skrivnosti, ki so jih doumeli naši davni predniki iz sanjske jasnovidnosti, svoje tedanje duhovne sposobnosti. Danes so ti prazniki za mnoge brez vsebine, ostajajo le kot tradicija in zunanji videz. Ko bodo ljudje spet razumeli praznike, jih bodo iz duhovnega spoznanja lahko spet doživljali in oblikovali. In oblikovali bodo še četrti praznik, mihaelovo. Praznik, ki je zares pomemben šele za človeštvo sedanjosti. V sebi nosi nekaj povezujočega, skupnega. Mihaelovo je po pomenu podoben veliki noči, je takorekoč druga stran velike noči.

Mihaelovo stoji v tistem času leta, ko se ure, ki pripadajo svetlobi, z veliko naglico krajšajo. Jesen je. Duša Zemlje, ki je bila v visokem poletju združena z zvezdami, se spet umika v Zemljo. Po jesenskem enakonočju se Sonce približuje zvezdni sliki Tehtnice.

Praznujemo mihaelovo, čas, ki na poseben način opozarja na prisotnost nadangela Mihaela, bitja svetlobe, Sonca, včasih upodobljenega s sulico - v boju proti zlu, včasih s tehtnico v roki. Tehta naša dejanja in z resnim, a blagim izrazom obraza govori: tu sem za Vas,

in kar hočem, je pomagati Vam. Vendar - če ostanete takšni, kot ste, če si rečete, tega ne smem, boste ostali takšni kakršni ste. To pa za bodočnost sveta ni dovolj. Da Vam lahko pomagam, se morate najprej spremeniti.

Jesenska zvezdna slika Tehtnice. Čas, da se spomnimo, da gre danes za malo in za veliko jesen obenem.

Mala jesen je, če si ogledamo leto, tisti čas, ko plodove našega dela, preden začno razpadati, ločimo od zemlje. Iztrgamo jih procesom umiranja, ki postajajo v naravi vse močnejši. V času zorenja so vase vpijali sile svetlobe in toplote. Kot hrana so nam te kozmično-duhovne sile na razpolago v mesecih, ko se nam sile kozmosa odrekajo.

Velika jesen človeštva je epoha, ki grozeče posega v to, kar nas je do nedavnega obdajalo kot tančica zaščite in varnosti. Ali bo tisto, kar je kot spoznanje dozorelo v človeku, kar danes zmora človek s svojimi notranjimi močmi, s silami svoje toplote in svetlobe, odtehtalo, kar mu narava, ki ga je doslej nosila, odreče? Nadangel Mihael je tudi tisti, ki upravlja kozmično inteligenco, nas s z njo spremlja na poti spoznanja dobrega in zla skozi dobo, ki jo karakterizira znanost s svojim strogim razumskim pristopom do sveta, ki nas obdaja. Spremlja nas z upanjem, da bomo, ne da bi zapustili pot znanosti, našli pot iz hladnega, intelektualističnega razmišljanja k silam srca in razuma obenem, da bomo našli pot do ustvarjalne mihaelične misli, ki postane kal zaznavanja duhovnosti, pomeni rojstvo novih kvalitativnih človeške duševnosti. S temi plodovi, to pozitivno duhovno avtoriteto, se človek lahko sooči s silami teme in opraviči odgovornosti, ki mu je od leta 1879, ko je spet napočil mihaelični čas, zaupana za bodočnost.

Vtisni tvojo moč, pogum tvoj v srca naša!

KINOLOGIJA

IZBIRA PASME

Spoštovani bralci Snežnika in lastniki mladih psov. Opravičujemo se vam za napako, ki smo jo storili pri Kinološkem društvu, ko smo objavili, da bo prvi sestanek interesentov za šolanje v "pasji mali šoli" 15. septembra, ni pa bilo tistega dne nikogar od članov vodstva društva. Iskreno se opravičujemo vsem, ki ste prišli k Rajotu v Škorpiona in niste dobili nikakršnih informacij.

Ko berete ta prispevek, naj povemo, da je "mala pasja šola" že pričela z delom in sicer zadnjo nedeljo v septembru. Prepričan sem, da bo delo vse tja do spomladi prijetno in koristno. Izkušnje zadnjih treh let kažejo, da se da mlade kužke v odrasčajočem obdobju veliko naučiti in s tem zmanjšati probleme socializacije psa v času dozorevanja do popolne zrelosti. Do sedaj je za malošolarje 8 kandidatov; prepričan pa sem da se nam bo še kdo pridružil. Naš telefon za informacije o mali šoli je 41-310 (v večernem času). Kar pokličite, ne grizemo.

Čeprav je morda pozno za vse tiste, ki se odločajo, da bi kupili psa, bi vendar iz 15 letnih izkušenj šolanja različnih pasem psov želel izpostaviti nekatere pasme, ki so po mojem mnenju primerne za šolanje, pse, ki so primerni za stanovanje, pse, ki potrebujejo veliko prostora, pse, ki so primerni za družino z malimi otroki, in podobno.

V začetku bi želel poudariti, da bo govora predvsem o službenih in veliko manj o lovskih pasmah, saj sem razen nekaj izjem prepričan, da lovski pes sodi k lastniku lovca, ki ga tudi uči specifičnih znanj in vzpodbuja zlasti karakteristike, pomembne za lov na nizko ali visoko divjad.

Katere pasme psov so primernejše za vzgojo in šolanje?

Nemški ovčar. To je pes, ki so ga desetletja uporabljali za različne civilne in vojaške naloge in ki je še danes pravzaprav zaradi svojih karakteristnih lastnosti in drugih odlik najbolj razširjena pasma v svetu. Ob dosledni vzgoji od malih nog je primeren za vsakogar. Zavedati se moramo, da je potrebno delati z njim vse življenje, če hočemo imeti delavnega, samozavestnega, dobrodušnega psa pa tudi dobrega čuvaja.

Še najboljše se bo počutil v številni družini, kjer bo vedel, kdo je njegov

gospodar in kdo so partnerji za igro in prijatelji. Vsaj nekaj ur dnevno mu bo treba posvečati. Tako bo v dobri telesni in psihični kondiciji, istočasno pa bo tudi nam dobro delo druženje z njim in sproščanje v naravi. Ko se odločamo za nakup nemškega ovčarja, moramo vedeti, da obstajata med njimi tudi dve različni "liniji": delavna, ki ima vse karakteristike inteligentnosti psa in hitrejše učljivosti, ter razstavna, ko ima po starših mladič že razstavno držo. Nemškega ovčarja, ki bi imel razviti obe liniji, ne bomo našli, pa tudi obeh aktivnosti ne bo možno izvajati. Nemški ovčar je primeren za tekmovalno šolanje, torej za opravljanje izpitov, ki so pogoj za udeležbo na tekmovanjih, in imajo tri težavnostne stopnje, zatem sledarsko znanje in za agility kot posebno vrsto tekmovanja. Primeren je za šolanje reševalnih psov - za reševanje izpod ruševin ter snežnih in drugih plazov. Pri policiji in v nekaterih drugih ustanovah ga najdemo tudi kot vodiča slepih, iskalca mamil, eksplozivov, čuvaja objektov na izpostavljenih mestih in drugo.

Skratka, nemški ovčar se bo vsakomur priljubil kot učenec, ki je dosleden pri delu, ki je samozavesten, odločen in prijeten spremljevalec. Nemški ovčar je tudi dober obrambni pes, kar pa ne pomeni, da je napadalen in popadljiv. O vseh teh lastnostih pa pišem zaradi pogoja, da lastnik kupi mladiča in ga že od prvega dne primerno vzgaja in pripravlja na poznejše resno delo.

Belgijski ovčar - malinois /izgovarja se malinua/. Je pes, ki je po svojih lastnostih podoben nemškemu ovčarju, morda nekoliko ostrejši po karakterju, vendar še vedno zelo primeren spremljevalec. Tudi za malinoisa velja, da potrebuje že od prvih mesecev dosledno vzgojo, normalne stike z drugimi psi in pa z ljudmi, če hočemo, da bosta njegovo obnašanje in odnos do vsakogar izven družine neagresivna. Potrebuje nekoliko močnejšo "roko", zato pa mu bo tudi veliko več vračal kasneje z doslednostjo pri izvajanju nalog, vdanostjo in učljivostjo. V primerjavi z nemškim ovčarjem je po mojem mnenju in dosedanjih izkušnjah bolj odporen na razne bolezni in manj občutljiv na težje vremenske razmere,

na obrambi pa bolj energičen. Tudi po zunanem obnašanju je praviloma in večinoma nekoliko živahnejši.

Belgijskega ovčarja bi raje priporočil tistemu, ki ima že nekaj izkušenj s psi in ki meni, da je po karakterju tudi sam dosleden, močan in nepopustljiv. Pes naj bo obvezno v pesjaku in ne na verigi. Potruditi se je treba, da bo kot mladič imel prijetne izkušnje z otroki ter čimveč stikov s psi vrstniki. Malinoisa naj raje vzgaja in uči moška oseba, saj je tudi po fizičnem izgledu za psa večja avtoriteta. Seveda naj po mojem to velja kot splošno pravilo, saj moram priznati, da nekatere posameznice iz vrst "nežnejšega" spola marsikdaj pokažejo izredne sposobnosti vodenja in šolanja psov.

V naslednjih številkah bom nadaljeval s predstavitvijo drugih pasem. Odločitev o tem, kakšnega psa boste jutri morebiti kupili, pa bo še vedno popolnoma vaša.

Sedaj pa k nagradi. V prejšnji številki smo vas povprašali o številu registriranih pasjih pasem pri Mednarodnem kinološkem združenju. Na Kinološki zvezi Slovenije so nam dali podatek, da je registriranih 349 pasem, vendar se njihovo število nenehno spreminja. Tako je na to vprašanje najtočneje odgovoril **Sandi Bobek iz Knežaka** /že drugič letos/ in mu pripada nagrada Kinološkega društva. Istočasno pa mu želimo, da bi kmalu postal lastnik novega mladička, morda pa tudi član našega društva.

Novo nagradno vprašanje pa se glasi:

Zavarovalnice zavarujejo tudi pse za primer smrti, potrebnega zdravljenja, za primer povzročene škode na vozilih, vrtovih (sosedovih) in podobno. Zavarovalno polico podpisemo seveda lastniki. Pri kateri zavarovalnici (Triglav, Adriatic, Slovenica) in za katere pasme so določene omejitve pri zavarovanju? Če poznate pravi odgovor, kličite zvečer na telefonsko številko 41-310.

Vsem bralcem Snežnika in pasjeljubcem še enkrat lep pozdrav in veliko užitkov v sprejemih v prelepih jesenskih dneh.

Vojko Štemberger

SREČANJA

GASILCI OPATIJE IN ILIRSKE BISTRICE SKUPAJ TUDI V GORAH

Dolgoletno plodno sodelovanje med opatijskim in ilirskobistriškim gasilskim društvom je lahko vzor tudi za drugim društvom. Vedno se lahko drug od drugega česa naučimo, v obojestransko zadovoljstvo skupaj tudi kaj postorimo, skupaj pa se lahko tudi poveselimo in razvedrimo.

Letošnje poletje pa so še posebej izkoristili za nekaj uspešnih planinskih srečanj obeh društev.

V začetku avgusta so se skupaj povzpeli na 997 metrov visoki Kozlek nad dolino Reke in ves dan preživeli v naravi.

Ob koncu meseca pa so bistriški gasilci popeljali svoje opatijske kolege še na tridnevni izlet na Triglav in okolico. Za izhodišče obiska naše najvišje gore so izbrali Rudno polje in se mimo Vodnikove kočice in Planike podali na vrh Triglava. Tu so potrdili svoje prijateljstvo tudi z izmenjavo daril in

planinskim krstom. V dolino so se vrnili čez Dolič, skozi slikovito dolino Triglavskih jezer in ob Bohinjskem jezeru zaključili svoj planinski pohod po našem visokogorju. Izleta na Triglav sta se udeležila tudi oba društvena predsednika **Peter Pobar** iz Opatije in **Pavel Maurič** iz Ilirske Bistrice, zato ni čudno, da je bil takoj sklenjen dogovor, da pripravijo planinski izlet tudi za svoj številni gasilski pmladek.

V soboto, **20. septembra**, se je na 1796 m visoki Veliki Snežnik podala pisana družba petdesetih mladih gasilcev obeh društev s svojimi mentorji, starejšimi člani pa tudi obema predsednikoma in predstavnikom bistriških planincev. Nagajivi Snežnik jih je sprejel z meglo, vetrom pa tudi iskrivim soncem. Prav vsiljiva megla jih je žal prikrajšala za tako pričakovani pogled na morje in Kvarner. Za mlade so bistriški gostitelji na Snežniku

Z obiska Snežnika še "gasilska slika" navdušenih mladih gasilcev iz Opatije in Ilirske Bistrice.

pripravili pravi planinski krst in vsem mladim gasilcem poklonili še planinski klobuček. V Koči na Snežniku jih je poleg toplega čaja čakala za nagrado že znana planinska rezina. Zanje jo je pripravila oskrbnica Majda, ker so mladi po planinski navadi prinesli na vrh veliko drv. V soncu in igri so mladi gasilci-planinci zaokrožili dan še na gozdni jasi ob stari planinski, sedaj taborniški koči v Črnem dolu, in se

z nočjo, polno prijetnih vtisov, vrnili v svoje domove v Opatijo in Ilirsko Bistrico.

Vse planinske izlete je vzorno pripravil gasilski veteran **Ado Muha**, za kar mu gre posebno priznanje. Navdušeni nad letošnjimi uspešnimi planinskimi podvigi v obeh gasilskih društvih že kujejo nove planinske načrte.

Tekst in foto Vojko Čeligoj

Nova knjiga s področja bio-dinamičnega vrtnarjenja

Društvo Kresnica je lani in letos v Ilirski Bistrici organiziralo predavanja Mete vrhunec, predsednice društva Ajda iz Izidenca. Udeleženci teh srečanj in uporabnikov njihovega Setvenega koledarja bodo verjetno z veseljem posegli po novi knjigi, ki jo je v začetku poletja izdalo to društvo.

Delo Marie Thun "Praktično vrtnarjenje, Biološko dinamična metoda v vrtnarski praksi" je namenjeno - kot že pove naslov - delu na vrtu. Seznanja nas z uporabo biodinamičnih metod pri setvi, negi in pridelavi rastlin, z obdelavo tal, mulčenjem, gnojenjem, pripravo komposta, pripravi pripravkov, gnojivke iz zelišč in podobno.

Knjigo (po ceni 2500 sit + 5% davek) lahko naročite na Društvo Ajda, 1354 Horjul. Na istem naslovu lahko dobite tudi zelo zanimivo knjigo o kmetovanju "Kmetovanje po biološko dinamični metodi" F. Sattlerja in E. V. Wistinghausna (5300 SIT + P.D.) ter vsakoletni Setveni koledar.

KRESNICA - Društvo prijateljev waldorfske pedagogike

ASTROLOGIJA

ASTROLOGIJA - KAJ NAM SPOROČAJO ZVEZDE

Jasna noč je. Ozreš se v nebo in oči počasi drsijo skozi zvezde. Neopazno te nevidne nitke zapeljejo v brezmejnost. Um se umakne in dih se umiri. Premakne te v svet, kjer časa ni... V svet trenutka, ko se daljnji spomin vzbudi in objame te prijeten občutek, da si...

Še nikoli ni človek bil sebi tako daleč in hkrati tako blizu, kot danes, 820 dni do tretjega tisočletja.

Daleč zato, ker živi v čvrstem objemu materialnega sveta in svojega bivanja ne zmore sprejeti kot radost in kreacijo.

In blizu zaradi potencialne možnosti razpleta, ki ga stopnjevanje pritiska te ujetosti vse bolj izriva na površje. Mreža vezav in odvisnosti poka po vseh šivih in dejstvo, da se človek v odnosu do sebe in planeta zemlje nahaja na kritični točki ravnovesja, je že preživetje samo tudi za njega dovolj velik izziv.

Sedaj, ko izkuša svojo ločenost, za katero se je nekoč odločil, je morda pripravljen, da svojo jadnico obrne proti domu...

In ravno odločitev, da nekaj stori, je tisti vzvod moči, ki je vedno bil v izključni domeni človeka. Je kot čarobna palčka, ki čaka na njegov ukaz. Odločitev je torej začetek vsake akcije in delovanja. Je kozmična kategorija in deluje univerzalno. Ne razlikuje dobro od slabega in vesolje podpira vsako odločitev v njeni uresničitvi.

Če se nekdo odloči, da bo revež, mu tega nihče na tem svetu ne more preprečiti. On bo zagotovo revež...

Odločitev se zgodi znotraj. Ko je človek pozoren, jo na nek način čuti. Enostavno ve, da se je odločil. To ni stvar uma in njegovih kalkulacij. To je igra Duha. In ko smo v stiku s samim seboj, postane tudi naše življenje igra...

ASTROLOGIJA je gledališče, kjer človek že tisočletja opazuje svoje lastno življenje. Prikazuje ga kot igro energij, ki so vpete med zemljo in nebom. Približa se nam na simboličen način in poskuša planete predstaviti kot kozmična zrcala, v katerih se lahko vidimo tako globoko, kot si upamo - kajti raziskovanje samega sebe zahteva veliko poguma.

Osnovni namen astrologije je ravno v tem, da človeku pomaga spoznati svoj značaj, svoje prednosti in svoje slabosti. Osvetljuje nam skrite koticke naše osebnosti in nudi vpogled v naše življenje kot nedeljivo celoto.

Kako je človek notranje organiziran, kakšen je njegov energetski potencial, kje so njegove optimalne izrazne možnosti in katere prepreke so mu nastavljene, je zajeto v trenutku njegovega rojstva. Preklop srčne funkcije in prvi vdih. To je nekakšen energetski krst. V tistem trenutku se združita nebo in zemlja in božansko bitje postane človek...

Natalna astrološka karta je torej posnetek neba v trenutku rojstva. Razen astronomskih pozicij planetov je v natalni karti ujeta tudi vsa dinamika planetnih energij. Če temu dodamo še vso prtljago, ki smo jo

privlekli iz prejšnjih življenj, je takoj jasno, da je vsak človek enkratna in neponovljiva zgodba. Pri vsej različnosti imamo vsaj skupno eno točko. V življenju se namreč velikokrat ustavljamo ob istem vprašanju: »**Kaj naj storim?**«

Astrologija je prastara modrost in njeno poslanstvo je ravno to, da pomaga, nakazuje, svetuje...

- Kateri poklic naj izberem?
- Počem lahko karkoli, toda denarja ni?
- Zadnje čase mi ne gre nič od rok?
- Rada bi menjala službo, pa si tega ne upam?
- Sem devica, fant je bik - so šanse?
- Z živci sem na tleh - ne zdržim več?
- Ali naj tožim soseda?
- Strah me je smrti?
- Najraje bi vse spakiral in odšel?
- Sit sem tega dela - kaj naj storim?
- Na zavodu so mi ukinili podporo.
- Sodišče mi grozi z zaporom.

Astrološka karta je razdeljena na dvanajst hiš. Vsaki sem namenil eno vsakdanje vprašanje. Morda se nam zdijo nekatera vprašanja smešna. Ko pa se z njimi neposredno srečamo, se nam obraz takoj povesi, odvisno pač od tega, koliko smo vpeti in zapleteni v nek problem.

Poglejmo, kako bi se z astrološko analizo lotili vprašanja, ki trka na vrata osme hiše: »**Strah me je smrti**«. Za človeka, ki s tem strahom živi, gotovo ni lahko. Vzroki za ta strah so verjetno zelo globoko skriti. Natalna karta je izhodišče, v kateri bomo poiskali tiste aspekte planetnih energij, ki so mu zasenčile optimistični pogled na življenje. Kje je njegovo Sonce? Zakaj ne upa storiti koraka naprej in kje so skriti vzorci, da tega ne zmore in ne zna. Še tako dramatična karta nudi tudi ugodne aspekte, ki dajo človeku voljo in dovolj moči, da se sreča s svojimi strahovi in obrne jadro v veter življenja. Strah pred smrtjo ni nič drugega, kot strah pred življenjem. Smrt je le vzorec. Je napaka v spominu. V vesolju ni drugega kot življenje samo. Poiskati mora torej tiste pozitivne scene, ki mu omogočajo, da se odloči za življenje. Vsak dan se lahko odloča zanj. Vsako jutro...

Verjetno imamo občutek, da izbrano vprašanje ni ravno lahkotna tema. Predstavljamo si, da bi bilo lažje razreševati vprašanje dekleta, ki se srečuje s fantom v peti hiši. Pa ni tako. Problemi so relativna stvar in ljudje jih doživljamo zelo različno. Nekdo se zasmee, drugi

pobesni, tretji pa si izbere pot v večna lovišča...

Astrologija je veda, ki človeku lahko veliko pomaga in svetuje, toda odločati se mora človek sam...

Področje, s katerim se ukvarja astrologija, je lahko tudi izbira optimalnega termina za začetek neke dejavnosti. Kakšne so natalne, progresivne in tranzitne relacije energij Urana, Marsa in Saturna, ko začnemo graditi novo hišo, in kje je Neptun v tem trenutku. Dogaja se nam, da se včasih lotevamo stvari zelo površno, da nismo organizirani in da ni zagotovljena varnost.

Vsaka stvar, vsaka stična točka, vsak projekt, klub, podjetje, kjer ljudje z namenom združujejo svojo energijo, se obnaša kot živ organizem in se jo v astrološkem smislu tako tudi obravnava.

Bistriška dolina je veliko podjetje in za vse nas dovolj aktualno, da bi ga postavili pod astrološko lupo. Upam le, da se v osmi hiši ne pojavlja z enakim vprašanjem, ki smo ga obravnavali v prejšnjem primeru.

Zanimivo bi bilo pogledati, kako šesta hiša skrbi za svoje zdravje in kako pripravlja nove projekte za življenje. Zdi se, da je dvanajsta hišica še najbolj opremljena, saj imamo solidno policijo, carinarnico, vojašnice, dom starejših. Tudi za posmrtni počitek je poskrbljeno. Udobna ležišča v terasah s tihim pogledom na mesto. Morda manjka še norišnica ali pa tudi ne, saj v tem norem svetu tako in tako ni več potrebna.

Poglavarji, gospodarji in management živijo v deseti hiši. Kaj tam počenjajo, pa nihče ne ve...

Ko bodo na voljo natančni podatki o nastanku tega podjetja, (Če kdo ve, naj to sporoči uredništvu.) se bomo tega resno lotili. Govorim v množini, ker je za tak projekt potrebno teamsko delo. Pričakujemo naročilo. Predračun bomo dostavili drugi hiši...

Naj so problemi še tako pereči, jih z dozo humorja veliko lažje in hitreje rešujemo kot sicer. **Zakaj?**

Zato ker je življenje igra sama po sebi. Vsakdo ve, kako smeh sprošča, kako odpira vrata, kako spleta prijateljstva in povezuje ljudi. Smeh prihaja iz naše notranjosti, iz naše biti. Smeh ima prijetno energijo in smo radi v njej. Zato je tako nalezljiv.

V astroloških analizah prihaja na površje veliko paradoksov, ki sprožajo smeh. Ko človek vidi, da je ujet v take nesmisle, ki ne vdržijo resne obravnave, se začne svoji neumnosti resnično smejeti in problem je v hipu rešen. Na ta način se razblinjajo vzorci naših predstav o življenju, ki jih je skonstruiral naš veliki Um.

Ali razumete, o čem govorim? **Življenje sploh ni resna stvar...**

Če bo ta »članek« urednici všeč, se bomo naslednjič srečali z našo najbližjo zvezdo.

Z našim Soncem...

Želim vam veliko smešnih trenutkov

Fidele Vergan

ASTROLOŠKI POGLED NA ČASOPIS SNEŽNIK

Časopis Snežnik združuje zelo širok spekter enegrij. Z njim so povezani in vpleteni vsi, ki mu tako ali drugače posvečajo pozornost. To so njegovi kreatorji, uredniki, dopisniki, podjetja, oblastne strukture, simpatizerji, kritiki, konkurenca in bralci. Relacije teh vpletenih energij dajejo časopisu življenje in zaradi tega ima Snežnik določen značaj, barvo, temperament. Njegovo prisotnost zaznavamo in čutimo...

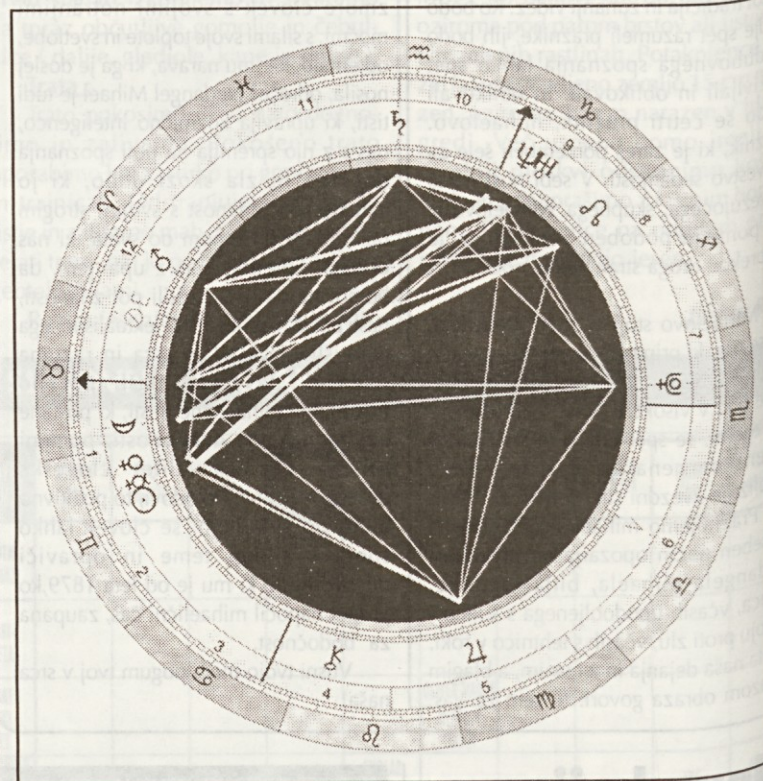
Z ozirom, da vemo za njegovo »rojstvo«, to je bilo konec maja '92, si lahko ogledamo nekaj splošnih zanimivosti.

Prilagamo tudi njegov Chart, torej »rojstni list«.

komunikacij in povezuje vse informacijske niti časopisne dejavnosti. Je v zelo dobrem aspektu z deseto hišo in je v resnici desna roka celotnemu poslovanju. (V vsakem podjetju se pač najde nekdo, ki vleče stvari naprej).

Jupiter je tista dobronamerna energija, ki je vedno dobrodošla. Pri Snežniku domuje, kot vidimo v peti hiši in skrbi za novosti, za ideje in osvežitve. Velikih dobitkov denarja ne bo, saj sta si z Venero nekoliko v laseh. Poskrbi pa za kakšno zabavico ali piknik, kar tudi dobro dene.

Več možnosti za denar ima Mars, ki je Saturnu zelo naklonjen. Le-ta ima dobre stike z

Že na prvi pogled vidimo, da časopisu prevladuje ženska energija, saj ascendentu, torej formi, designu vlada Venera. Luna v Biku jo v tem smislu podpira. Zaradi tega ima časopis simpatičen videz in ljudje zelo radi posežejo po njem. Hkrati deluje dokaj resno in urejeno, saj se čuti resen pogled Saturna, kot vladarja desete hiše, kjer se odvijajo poslovne scene in gradi kariera.

Prva hiša je zaposlena, kar sama s seboj. Tu se kaže, kakšni so potenciali za uspešen nastop na tržišču. Venera želi biti pač lepa in hoče ugajati, vendar se Sonce nekoliko obotavlja in deluje zaspano. Merkur, ki je zadolžen za public relation, je že skoraj slep, saj je tako blizu Sonca, da nujno potrebuje visokogorska očala z visoko UV-zaščito. On sicer kriči, pa ga nihče ne sliši. Zgovarja se, da mora skrbeti tudi za finance (je šef druge hiše) in da ne zmore vsega. Luna rešuje zagato. Uspešno pomirja duhove. Natančno ve, kje je kaj, saj ima spomin organiziran kot regalno skladišče, razen tega vodi tudi tretjo hišo, to je celotno mrežo

institucijami in novi veter bo časopisu prinesel nove ugodne posle, kar pomeni sicer več dela, ampak tudi več denarja. Energije tranzitov, ki namreč prihajajo, bodo podprle trud in vztrajnost tega projekta.

Istočasno sledijo spremembe v tretji hiši, kar pomeni, da tranzitni Uran prinaša v časopis več odprtosti in širine. Možna so tudi prijetna presenečenja. Tudi Merkur bo dobil svoje mesto pod Soncem še posebej v prvi polovici naslednjega leta, ko bo svojo energijo angažiral v računalniško opremo, ki jo šesta hiša potrebuje. Več opravljenega dela, manj napak in mirno spanje.

Opozicija in konkurenca, ki ju zastopa Pluton v sedmi hiši, ne predstavljata negativnih aspektov, ki bi ogrožali delo, ali celo obstoj časopisa. Kljub temu pa Jupiter opozarja na previdnost, saj pri Plutonu nikoli ne veš, kaj kuha v svojem loncu in rahla opozicija na ascendent namiguje na možnost, da je lonec vedno pripravljen...

Srečno
Fidele Vergan

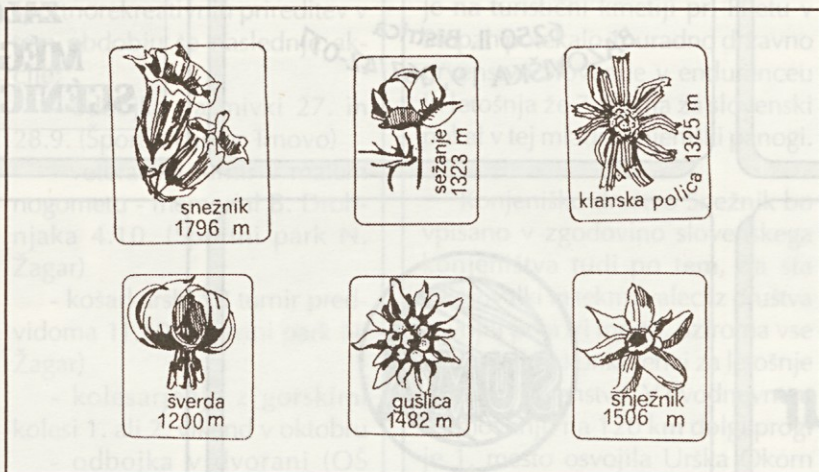
DEVET DESETLETIJ PLANINSTVA POD SNEŽNIKOM

SNEŽNIK, CILJ TUDI ŠTEVILNIH TRANSVERZALCEV

9 Snežnik je tudi vmesni ali končni cilj nekaterih veznih ali transversalnih poti, ki povezujejo planinske cilje slovenskega planinskega sveta. Snežnik pa je tudi obvezna točka dveh mednarodnih planinskih poti, tako s Hrvaške, kot iz osrednje Evrope, ki pripelje popotnike celo z Baltika. Obisk Snežnika je tako zagotovljen tudi s širšega prostora. Oglejmo si najpomembnejše.

Osrednja **Slovenska planinska pot**, ki jo kot prvo tovrstno pot na Slovenskem in celo v Evropi odprli leta 1953 in povezuje slovenski planinski svet s Triglavom in z vrhovi od Maribora do morja, se izogne Snežniku. V času, ko so pot pripravljali, na Snežniku žal še ni bilo koče in z njo možnosti prenočevanja. Pot se nam najbolj približa med **Osojico (820 m)** in **Vremščico (1026 m)**. Pot je označena s Knafelčevim markacijo in številko 1 z desne strani. Pot ima Vodnik, poseben dnevnik za odtis kontrolnih žigov, in značko za vse, ki pot opravijo. Iz domačega društva so Sl. planinsko pot prehodili: Hinko (2x) in Danica Poročnik, Milojka in Ivo Erzetič, Ada Valenčič, Maruška Lenarčič, Janez Žibert, Niko Krašovec in Jože Mizgur.

oznako **E-6 SLO** (pred osamosvojitvijo Slovenije E-6 YU). Potem ko po vertikali seka vzhodno Nemčijo in Avstrijo, vstopa v Slovenijo pri Radljah ob Dravi, opravi 280 km dolgo pot čez osrednjo Slovenijo, pri Leskovi dolini krene na Mašun in se čez Mali Snežnik dvigne na **Veliki Snežnik** in doseže najvišjo točko na Slovenskem. (Do osamosvojitve je en krak poti obkrožil Snežnik čez Jarmovec. Kraka sta se pri Gomancih združila in pot je krenila čez hrvaško ozemlje do Kastva, kjer je bila pot zaključena.) Po novem se pot s Snežnika izogne meji in se prek Okrogline povzpne na Kozlek, se spusti po poti izza Sv. Ahaca, pri križu doseže glavno cesto, se čez Črne njive in po stari tankovski poti izteče skozi Gabrje v Trnovo. V hotelu Turist kontrolna

Planinsko cvetje na kontrolnih žigih planinske poti Snežnik - Snježnik: Na slovenskem delu poti: Snežnik (svišč), Sežanje (pogačica), Klanska polica (arnika); na hrvaškem delu Šverda (zlati jabolko), Gušlica (planika) in Snježnik (narcisa).

nadelavi poti je ob domačih gozdarjih sodelovalo tudi naše PD, odbornik **Janez Žibert** pa je prejel tudi posebno priznanje, **Knafelčeva diploma** za opravljeno delo. Organizatorja poti sta Gozdno gospodarstvo in PZS. Vodnik, dnevnik, značka. Kontrolne točke v naši občini so: Mašun, Snežnik, Ilirska Bistrica in Pregarje. Evropska planinska pot je tretja najdaljša vezna planinska pot na Slovenskem.

Pot prijateljstva Snežnik - Snježnik sta pripravili prijateljski planinski društvi PD Ilirska Bistrica in PD Platak Rijeka. Z enajsturno hojo po obširnem gozdnem področju sta povezali naš Snežnik z istoimensko goro v Gorskem Kotaru. Prve markacije sta društvi zarisali ob planinski koči na Snježniku, 1506 m, 4. julija 1974 na proslavi 100-letnice planinstva na Hrvaškem in Jugoslaviji. Za bistrsko PD je simbolično narisal prvo planinsko markacijo v smer Snežnika društveni podpredsednik **Emil Maraž**, za Planinsko zvezo Slovenije **Jožica Milavec** iz Sežane, za PD Platak predsednik **Uroš Menegelo**, za hrvaško planinsko organizacijo pa **Stanko Vičić**. V letu dni sta društvi nadelali celo pot, jo označili s Knafelčevimi planinsko markacijo in črko S, izdali dvojezični dnevnik z opisom poti, postavili po tri kontrolne točke na Slovenskem (Snežnik, Sežanje, Klanska polica) in Hrvaškem (Šverda, Gušlica in Snježnik) in jih opremili s skrinjicami, vpisnimi knjigami in žigi. Celotno likovno podobo edicije in žigov s simboli značilnega cvetja na tej slikoviti poti ter oblikovanje značke poti je pripravil domačin **Edo Seles**. Dokončna otvoritev poti je bila na našem Snežniku, 6. julija

Znak in značka za osvojeno pot prijateljstva Snežnik - Snježnik. (Oblikovanje Edo Seles)

1975, ko je skupina mladih planincev iz Ilirske Bistrice in Reke družno prehodila pot med obema Snežnikoma in ko so funkcionarji obeh društev in Planinske zveze Slovenije in Hrvaške zarisali še zadnje markacije ob koči na našem Snežniku. Do leta 1990 je to planinsko pot prehodilo vsaj dva tisoč planincev z obeh strani meja in prejelo združeno značko. Zaradi nove državne meje svetujeta društvi, da planinci pot prehodijo v dveh delih in mejo prestopijo na uradnem meddržavnem prehodu.

ma Snežnikoma, se spusti do Platka in do Reke. Problem državne meje rešujemo kot pri planinski poti Snežnik - Snježnik. Vodnik, dnevnik, značka.

Notranjska planinska pot, ki povezuje planinsko področje občin Logatec, Postojna, Cerknica, Pivka, Stari trg in Ilirska Bistrica, s Snežnikom kot najvišjim vrhom te poti, je pripravilo PD Logatec. Od 17 kontrolnih točk sta pri nas dve, na **Snežniku** in na **Sviščakih**.

Snežnik kot poseben planinski cilj priporočajo tudi številna planinska društva pri usmerjanju svojega članstva v gore. Npr.: PD Velenje v akciji "Trideset vrhov" vključuje tudi Snežnik kot obvezno točko.

Znak in značka za prehojeno pot Ljubljana - Rijeka simbolično povezuje ta grba obeh pobratenih mest. (Oblikovanje Jože Gašparič)

PD Idrija vključuje v "Poti med Goljaki in Blegošem" tudi zimski vzpon na Snežnik idr..

Nabavo dnevnikov, vodnikov po naštetih in drugih planinskih poteh ter ustrezne informacije je moč dobiti na sedežu PD SNEŽNIK Ilirska Bistrica, Bazoviška 8, ob torkih med 17. in 19. uro pa tudi v vseh naših planinskih postojankah.

Tekst in foto: **Vojko Čeligoj**

Snežnik, 6. julij 1975. Predsednik PD Ilirska Bistrica **Milko Primc** pozdravlja nekaj sto zbranih planincev in gostov pred planinsko kočjo, na katero je zadnja markacija na poti Snežnik - Snježnik zarisal predsednik PD Platak z Reke arh. **Srečko Stanič**, s čimer je bila pot med obema Snežnikoma odprta. Otvoritev nove planinske poti sta pozdravila tudi predstavnika PZS tajnik **Janez Kmet** in **Stanko Vičić** za PZH.

Pet let pozneje so oblikovali tkz. **Razširjeno slovensko planinsko pot**, ki vključuje tudi številne druge zanimive vrhove slovenskih gor: planinec mora obvezno obiskati 17 vrhov, med njimi tudi naš **Snežnik**. Od ponujenih 43 neobveznih vrhov jih mora planinec obiskati vsaj 20. Pot je v celoti obiskal le Hinko Poročnik.

Pot kurirjev in vezistov NOB Slovenije so Združene PTT organizacije Slovenije svečano odprle 17. junija 1969 in jo posvetile spominu na številne žrtve in napore partizanskih kurirjev in vezistov med NOB. Danes upravlja ta njo Pošta Slovenije in Telekom. Pot je označena z modrim krogom in rumeno piko. Trasa poti sledi obliki naše države in poteka praviloma po srednjem delu od Gornjane v Prekmurju, čez Pohorje, Zasavsko hribovje, po Gorjancih, Kočevskem, skozi Ljubljano, po Polhograjskih Dolomitih, se na Vodiški planini približa Julijcem, se obrne znova proti jugu v Trnovski gozd, se dvigne na Nanos in Vel. Javornik ter se čez Mašun povzpne na **Snežnik** in z njegovo višino 1796 m doseže svojo najvišjo točko na vsej poti. Po novem pot obišče še Kozlek in se poda v Pregarje v Brkinih ter se izteče na Slavniku v Čičariji. Pot ima 88 kontrolnih točk, v naši občini kar štiri: Mašun, Snežnik, Kozlek in Pregarje, ter obišče 41 vrhov, višjih od tisoč metrov. Vodnik, dnevnik, značka. Med Bistrčani se ponaša z dvema značkama te poti le **Niko Krašovec**.

Evropska peš pot od Baltika do Jadrana, E-6, je dolga 2800 km. Slovenski del ima

točka z žigom. Pri zareškem mostu zapusti cesto proti Podgradu in se vzpne na Brkine in Slavniki, da bi dosegla slovensko morje pri Strunjanu, kjer se pot zaključi. Slovenski del poti nosi ime **"Ciglerjeva pot"** po gozdarskem ing. Milanu Ciglerju, organizatorju slovenskega dela te poti. Otvoritev poti je bila na Mašunu poleti 1975. Pri

Trasa Planinske poti prijateljstva Snežnik - Snježnik po risbi **Braneta Sotoška** v Vodniku po peš poteh, Ljubljana 1985.

Sviščaki, 16. oktober 1983. Bratsko planinsko pot Ljubljana - Rijeka sta pred tisoč prisotnimi svečano odprla **Peter Lavrič** in **Miljenko Pavešić** predsednika meddruštvenih odborov PD Ljubljane in Reke. Na sliki: Županja mesta Ljubljane **Nuša Kerševan** pozdravlja planince in njihovo zamisel o novi planinski poti. Med visokimi gosti obeh mest in Ilirske Bistrice so bili tudi predstavniki slovenske in hrvaške planinske zveze z **Božom Škerljem**, predsednikom Planinske zveze Jugoslavije.

Planinska pot Ljubljana - Rijeka prek Snežnika povezuje dvojico pobratenih mest. Odprla sta jo predsednika Meddruštvenega odbora ljubljanskih PD (**Peter Lavrič**) in Občinske planinske zveze Reke (**Miljenko Pavešić**), 16. oktobra 1983 ob 90-letnici slovenske planinske organizacije z veliko prireditvijo na Sviščakih pred našim planinskim domom. Pot vodi iz Ljubljane po obstoječih planinskih poteh, se povzpne na Snežnik in nadaljuje pot po poti med obe-

NAGRADNO VPRAŠANJE

Čez Snežnik, skozi Ilirsko Bistrico in čez Brkine vodi evropska peš pot, E-6 SLO. Bralce Snežnika sprašujemo, s kakšnimi oznakami in barvami je pot označena.

Bralcem, ki bodo pravilno odgovorili najkasneje do vključno 20.10.97, bo žreb naklonil nagrado časopisa Snežnik.

**Občina
Ilirska Bistrica**

**PAPIRNIC
LineaArt**

6250 Il. Bistrica
BAZOVIŠKA 19, 067/42-077

RENAULT

AVTOSERVIS SMRDELJ VALTER

Bazoviška 44 - 6250 Ilirska Bistrica, Tel. 067/41-175 - Fax. 067/81-298

NA ZALOGI SO VSI MODELI VOZIL RENAULT.

MOŽNOST NAKUPA NA KREDIT T+5%.

**ZALOGA:
MÉGANE
SCÉNIC RT 1.6e**

**V TEM
MESECU
ZA GOTOVINO
POPUST!**

**MOŽNOST
STARO ZA NOVO**

Plama-pur

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE IN UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNIC - LINEA ART
Bazoviška 19, tel/fax. 067/42-077

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

TORIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

**transport
terminal**
ilirska bistrica

**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**

Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- medicinska kozmetika
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- Chicco program za otroke in otroška hrana

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke na naročilnice (recepte).

**Gozdno
Gospodarstvo
Postojna**

primorje
ajdovščina

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

IRBIS

IRBIS d.o.o.
KOSEZE 32C
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe z artikli za osebno in splošno higieno nudimo usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

URNIK

VSAK DAN 7 - 14

PRVA SOBOTA V MESECU 8 - 12

PURPLA TEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV
Telefon: 066/88-016
Telefax: 066/88-033

PE PODGRAD

Podgrad 110

6244 PODGRAD

Telefon: 067/85-031, 85-210

OSCAR

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

OSKAR SAMSA s.p.
Maistrova 17, 6250 ILIRSKA BISTRICA, TELEFON: 067/41-101

**SERVISIRAMO VSE VRSTE GOSPODINJSKIH APARATOV
(GORENJE, CANDY, ZANUSSI ...)**

DELOVNI ČAS

VSAK DAN OD 8⁰⁰ DO 14⁰⁰ URE IN OD 16³⁰ DO 18³⁰
SOBOTA OD 8⁰⁰ DO 12⁰⁰ URE

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	90.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	45.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	22.500 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	11.250 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.700 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite: "GA commerce",
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel.: 067/81-297, fax: 067/41-124

Snežnik

UREDNIŠTVO

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____

MALI NOGOMET

KOSEZE NA VRHU

Na razpis organizatorja Športne zveze II. Bistrice se je v Občinsko nogometno zvezo vključilo 9 ekip. Glede na to, da je začetek tekmovanja zavlekel sprejet dogovor, da se odigra 6

krogov jesenskega dela lige v treh tednih. Vse tekme se igrajo v športnem parku N. Žagar. Po nepopolnem tretjem krogu je lestvica sledeča:

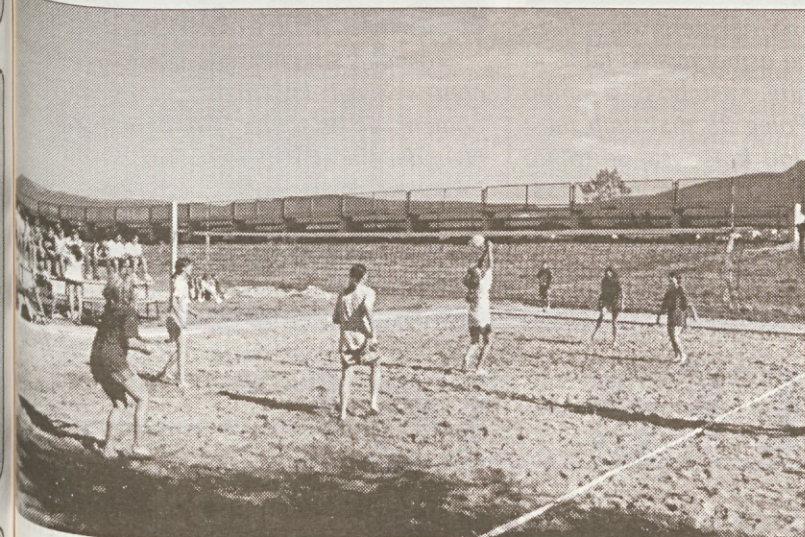
D.Z.

LESTVICA PO 3. KROGU

1. KOSEZE	3 3 0 0	21:6	9
2. V.S.E. KAŽOT	2 2 0 0	9:0	6
3. KOČANIJA	3 2 0 1	11:8	6
4. KOLAR	2 1 0 1	10:9	3
5. SROVI	1 1 0 0	2:1	3
6. ŠD CARINIK	2 1 0 1	7:7	3
7. BRKINI	2 0 0 2	4:8	0
8. ZLATOROG UTD	3 0 0 3	4:17	0
9. KM FAV'URITI	2 0 0 2	3:15	0

ODBOJKA NA MIVKI

OŠ JELŠANE NA
PODROČNEM PRVENSTVU

Športna zveza je v četrtek, 18. 1997, skupaj z odbojgarskim klubom (v ustanavljanju) izpeljala prvo občinsko tekmovanje osnovnošolcev v odbojki na mivki. Na sicer nedokončanem objektu v okviru ŠC Trnovo so se v okrnjeni konkurenci občinskega prvenstva pomerile le fantovske in dekliške ekipe OŠ Jelšan in OŠ D. Ketteja. Presenetljivo so v obeh konkurencah slavili osnovnošolci iz Jelšan, saj so v obeh konkurencah premagali obe ekipe OŠ D. Ketteja.

Dekleta OŠ Jelšan so že v polfinalu, nastopila na šolskem polfinalu v Goriških brdih. Na igrišču OŠ Dobrovo se je za dve mesti v finalu pomerilo 5 dekliških ekip predvsem iz goriškega konca. Dekleta OŠ Jelšane (ki so nastopile še drugi in z veliko treme) se seveda niso mogle meriti z vrstnicami iz Dobrova, Solkana in Metpetra, ki trenirajo odbojko v klubu že vsaj 4 leta. Tako je bila

vsaka točka, ki so jo osvojile že velik uspeh. Najboljši ekipi v Dobrovem (OŠ Dobrovo in OŠ Šempeter) bosta v finalu v Velenju krojili tudi vrh slovenskega osnovnošolskega prvenstva v odbojki na mivki.

Našim dekletom ostaja možnost, da v okviru domačega odbojarskega kluba naberejo znanje in izkušnje za nastope v osnovnem klubskem ligaškem tekmovanju. Generacijo odličnih odbojkarjev pa bo potrebno iskati s strokovnim delom že v najnižjih razredih osnovne šole in potem upati na uspeh šele čez 5 - 6 let.

Fantje kot kaže ne bodo dobili priložnosti za merjenje moči na primorskem področju, saj nihče ni hotel prevzeti organizacije tekmovanja. Očitno za to panogo med šolami ni interesa, pa tudi sistemi šolskih tekmovanj se preveč prepletajo s tekmami klubskih selekcij!

Z.D.

ROKOMET

LIČANOV MEMORIAL

Slika: Stevo Grubič

MESEC ŠPORTA
12.9. - 12.10.
1997

Poleg že omenjene lige malega nogometa ima Športna zveza II. Bistrice v programu športnorekreativnih prireditev v tem obdobju še naslednje akcije:

- odbojka na mivki 27. in 28.9. (Športni center Trnovo)

- veteranski turnir v malem nogometu - memorial B. Drobnjaka 4.10. (Športni park N. Žagar)

- košarkarski ŠR turnir predvidoma 11.10. (Športni park N. Žagar)

- kolesarjenje z gorskimi kolesi 1. ali 2. vikend v oktobru

- odbojka v dvorani (OŠ Podgrad) sredina oktobra, turnir za moške in ženske

REKREACIJA

ŠPORTNA
REKREACIJA V
TELOVADNICAH IN
ŠPORTNI DVORANI

Športna zveza in društva ter obe osnovni šoli v II. Bistrici so le nekako uskladili termine uporabe, čeprav so potrebe klubov precej večje od razpoložljivih terminskih in prostorskih možnosti. Večino razpoložljivih popoldanskih terminov zasedajo treningi in dejavnosti z mladimi ter treningi članskih selekcij (košarka, roket, odbojka). Večerni termini posebej v Športni dvorani pripadajo rekre-ativcem saj mora šola kot upravljalec tako zagotavljati večja sredstva za poslovanje z objekti.

Športna dvorana je tako popolnoma zapolnjena s termini uporabnikov. Telovadnica v OŠ D. Ketteja je sicer še prosta ob sobotah in nedeljah, vendar pa je v tem objektu "problem" zagotoviti osebo, ki bo nadzirala dejavnost saj se z odpiranjem vrat šole odpre vstop v vse prostore. Prav tako so aktivnosti tudi med tednom samo do 20. ure.

Telovadnica OŠ R. Ukoviča v Podgradu je v glavnem še prosta. Za informacijo še cene uporabe: - Športna dvorana: 2.000 SIT/uro za klube, 2.500 SIT/uro za rekre-ativce, 3.500 SIT/uro za tekme klubov, 5.000 SIT/uro za komercialne prireditve. Osnovnošolski otroci (klubi) imajo brezplačno uporabo.

- Telovadnica OŠ D. Ketteja: 1.000 SIT/uro za športno rekreacijo (1.500 po 20. uri, oz. v soboto in nedeljo, ko se zagotovi nadzor). Osnovnošolski otroci (klubi) imajo brezplačno uporabo.

- Telovadnica OŠ R. Ukoviča, Podgrad: 1.500 SIT/uro za športno rekreacijo.

KONJENIŠTVO

USPEH BISTRIŠKEGA KLUBA
NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

V soboto, 6.9., in nedeljo, 7.9., je na turistični kmetiji pri Filetu v Slopah potekalo 1. uradno državno prvenstvo Slovenije v enduranceu in letošnja že 7. tekma za slovenski pokal v tej mladi konjeniški panogi.

Konjeniško društvo Snežnik bo vpisano v zgodovino slovenskega konjenišstva tudi po tem, da sta tekmovalki in tekmovalci iz društva osvojili prva tri mesta, oziroma vse tri medalje v konkurenci za letošnje državno prvenstvo. V dvodnevnem tekmovanju na 120 km dolgi progi je 1. mesto osvojila Urška Okorn na kobili Princeza s časom 8 ur in 45 min in 19 sek pred sestro Petro Okorn (Mery Lou, 8:51,46). Obe sta sicer doma iz Kočevske Drage, tekmuje pa za KD Snežnik iz II. Bistrice. 3. mesto je osvojil Bistričan Janez Dekleva na konju Blisk (9:17,19).

Nastopilo je devet tekmovalcev s konji iz cele Slovenije, ki so izpolnili pogoje za nastop v 4. oz.

5. težavnostni kategoriji. Uspešno je zahtevno tekmovanje opravilo le 5 konj, saj so bili ostali štirje diskvalificirani po enem izmed veterinarskih pregledov med tekmovanjem (vsakih 30 km), ker pač niso bili po pravilih endurancea primerni za nadaljevanje tekme.

V nedeljo je poleg tekmovalcev 5. kategorije nastopilo tudi 5 tekmovalcev 1. kategorije, ki so se pomerili le v tekmi za slovenski pokal. V "tekmi pravilnosti", kakor tudi drugače imenujejo najlažje kategorije, so prva tri mesta pripadla tekmovalcem, ki so nastopili za organizatorja (TK pri Filetu) iz Slop.

V skupnem seštevku slovenskega pokala po 7. tekmi je v vodstvu tekmovalka KD Snežnik Urška Okorn na Princesi z 480 točkami. Sledi ji Dušan Vončina na Bekhu (KK Medljan) z 426 točkami. Tretji pa je Primož Hribar na Silverju (KK Zagorje) z 376 točkami.

Slika in tekst: D.Z.

NAPOVED ŠPORTNIH PRIREDITEV

OKTOBER 1997

NOGOMET /NK II. Bistrice/

člani/igrišče na ŠC Trnovo/3. SNL - ZAHOD

11.10. proti NK NAKLO-TRIGLAV Kranj

25.11. proti NK TABOR Sežana

mladinci/igrišče na ŠC Trnovo/liga MNZ Koper

11.10. ob 16.00 proti NK DRAGONJA

18.11. ob 15.00 proti NK HERMATRADE

(?) 1.11. ob 14.00 proti NK AVTOPLUS Korte

kadeti/igrišče v Košani/liga MNZ Koper

12.10. proti NK GAŽON

NOGOMET/ŠD NOGOMETNA ŠOLA "BISTRIC"/

starejši dijaki - TIMBER TRADE II.Bistrice/liga MNZ Koper

3.10. proti NK KOPER INVEST-PELIKA

17.11. proti NK KOPER "B"

mlajši dečki - KOŠANA/liga MNZ Koper

5.10. proti NK TABOR Sežana

26.11. proti NK KOPER

NOGOMET/NK PLAMA Podgrad

člani/igrišče pri OŠ v Podgradu/liga MNZ Koper

ROKOMET/RK IL.BISTRICA

članice/Športna dvorana OŠ A.Žnideršiča II.Bistrice/2. SRL

4. ali 5.10. ob 17.00 proti ŽRK MOBIX Črešnovci

5. ali 19.10. proti RK Škocjan

starejše deklice/Športna dvorana OŠ A.Žnideršiča II.Bistrice/turnirji - Primorska liga

12.12. turnir 6. ekip

KOŠARKA/KK PLAMA-PUR/

člani/Športna dvorana OŠ A.Žnideršiča II.Bistrice/3. SKL-Zahod

4.10. ob 19.30 proti KK KOPER

25.11. ob 18.00 proti KK TOLMIN

mladinci/Športna dvorana OŠ A.Žnideršiča II.Bistrice/2. SKL-Zahod

19.10. proti KK GORENJA VAS

ODLOK O NEPROMETNIH ZNAKIH IN PLAKATIRANJU V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Omenjeni odlok je stopil v veljavo konec avgusta. Uredil naj bi predvsem vprašanje plakiranja in poenotenja reklamnih in drugih obvestil. Pa bo res tako?

Na oddelku za gospodarsko infrastrukturo smo zaprosili za pojasnilo zaradi nekaterih nejasnosti v zvezi z odlokom, razgovor pa je odprl kopico novih nedorečenosti in nepopolnosti odloka.

Najbolj motijo predvsem naslednja vprašanja.

Zakaj je v odloku zahteva, da je treba za oglasne table pridobiti lokacijsko dokumentacijo, če je vsem jasno, da zadošča prigrasitev del? Ali je postavljanje reklamne table res tako zahteven poseg v prostor? In zakaj tega ni treba tistemu, ki tablo postavlja na svojem funkcionalnem zemljišču? Ali tam to ni poseg v prostor?

Kakšni so kriteriji za oprostitve plačila komunalne takse? Ali bo odločitev odvisna od dobre volje občinskih uradnikov?

Ker med reklamne table ne sodijo tiste, ki objavljajo sporočila javnih institucij, nas zanima, katere to sploh so?

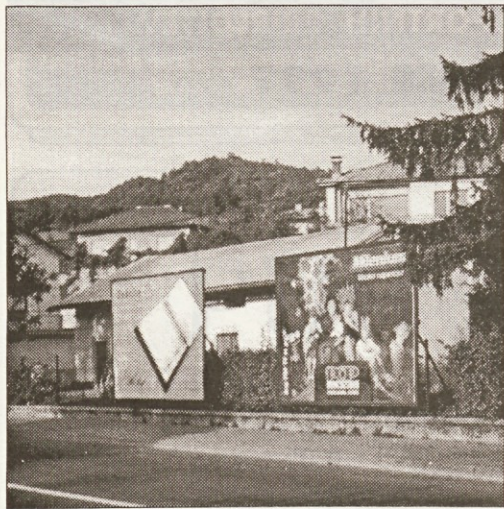
Kdo bo odstranil grafite, če se pojavijo, ker je prepovedano plakiranje in pisanje grafitov po fasadah in stenah? Lastnik objekta, oseba ali stranka, ki je pristala na grafitu, ali tisti, ki ga je napisal? Kaj pa če storilca ne najdemo?

Kakšna je komunalna taksa za posamezno vrsto tabel ali reklamnih mest?

Ker je odlok v veljavi in ker morajo sedanji lastniki urediti dokumentacijo za svoje reklamne objekte, je najprimernejše, da si ogledamo, kako izgleda odlok v sliki. Opozoriti želimo, da smo povzeli le dele posameznih členov. Tekst v kurzivu je komentar člana.

7. člen

Neprometne znake, reklamne objekte in plakata mesta je dovoljeno postavljati tako, da ne ovirajo ali ogrožajo prometa, da ne poškodujejo ceste in ne kvarijo naravnega in obstoječega urbanega okolja.

Kriteriji, ki jih zasleduje koncesionar, niso tisti, ki bi nas prepričali, da nam ne bo kvaril obstoječega urbanega okolja, saj je postavil večino tabel v nasprotju z omenjenim členom odloka.

15. člen

Pristojni občinski organ določi, katere organizacije in društva so oproščeni stroškov objavljanja svojih obvestil in oglasov.

Pooblaščen izvajalec obračunava lepljenje plakatov po starem odloku. Ali so po novem odloku plakati za kulturne in športne prireditve oproščeni plačila komunalne takse? Tega ne ve nihče, ne vemo tudi, kolikšna naj bi bila ta taksa.

2. člen

Plakate in obvestila je dovoljeno lepiti le na za to pripravljenih plakatnih mestih po predhodnem dovoljenju pooblaščenega izvajalca.

Pravzaprav je še največ reda ravno pri plakiranju, čeprav še vedno najdemo precej plakatov tudi na drevju. Plakiranje v mestu opravlja komunalna, predvsem tujci pa lepijo plakate tudi drugod.

29. člen

Za vse obstoječe neprometne znake, plakata mesta in reklamne objekte, ki nimajo ustreznega dovoljenja za postavitev, mora koncesionar oziroma pooblaščen izvajalec v roku 60 dni od uveljavitve tega odloka zahtevati izdajo ustreznega dovoljenja na pristojnem upravnem organu. V nasprotnem primeru se odredi odstranitev takega objekta na stroške lastnika.

Bomo videli, kaj se bo na tem delu ceste spremenilo konec oktobra.

16. člen

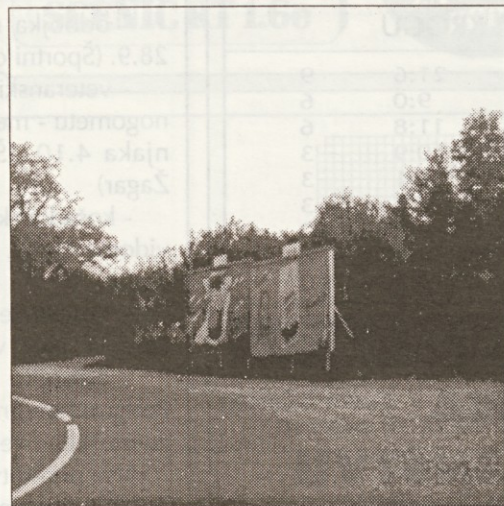
Podjetja in društva ter politične stranke lahko uporabljajo svoja plakata mesta.....izključno za lastne potrebe.....

Kdo pa ve ali pa kontrolira, kaj so lastne potrebe.

3. člen

Za postavljanje, vzdrževanje oziroma odstranjevanje neprometnih znakov in reklamnih objektov se dodeli koncesija za dobo 15 let na način in pod pogoji, določenimi s koncesijsko pogodbo.

Koncesionar je na nekaterih mestih že odstranil posamezne usmerjevalne table in jih zamenjal z drugimi. Kako bo pa z jumbo plakatnimi mesti? Poleg 35 plakatnih mest koncesionarja občino krasi vsaj še toliko jumbo plakatnih mest, ki niso last koncesionarja. Koliko komunalne takse je za ta mesta dobila občina do sedaj?

5. člen

Neprometni znaki po tem odloku so znaki, ki opozarjajo na kulturni spomenik, zgodovinsko ali naravno znamenitost,....

Pred leti smo dobili v občini kar nekaj tovrstnih turističnih tabel. Le kdo bo plačal njihovo legalizacijo in plačeval komunalno takso za te table? Republika Slovenija?

20. člen

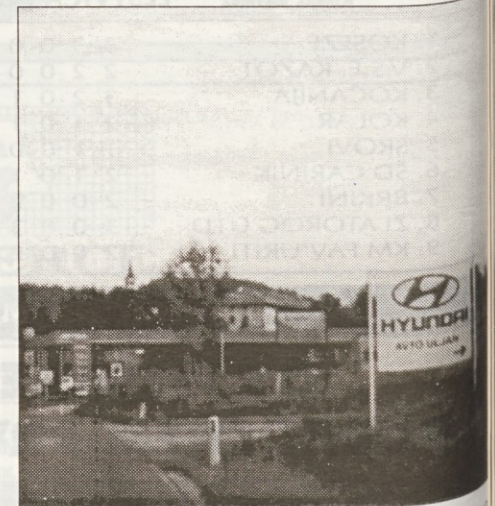
Prav tako ne sodijo med reklamne objekte različne table, vitrine in drugo, ki objavljajo sporočila javnih institucij.

Ali to velja tudi za gornjo tablo? Kdo jo bo sploh legaliziral?

4. člen

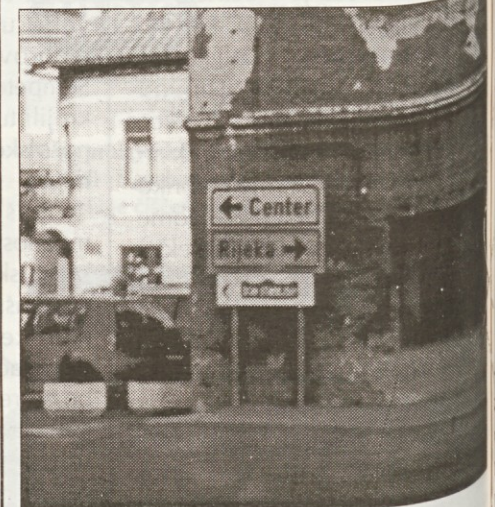
Določbe tega odloka se ne nanašajo na uradne napise in označbe sedežev firm in njihovih poslovnih prostorov, oz. društev, ki so nameščeni na zgradbah in funkcionalnem zemljišču zgradb, kjer je sedež firme oziroma društva...

Posnetek smo naredili na vhodu v obrtno cono v bivših kasarnah v Trnovem. Ali to pomeni, da bo moral lastnik table za servis Hyundai plačati koncesionarju, da mu izda lokacijsko dovoljenje in postavi tablo v svojih dimenzijah in jo ponovno plača? Bo moral zanj plačevati komunalno takso? Lastnik na drugi strani vhoda, ali pa benzinskega servisa v ozadju ne potrebuje niti dovoljenja koncesionarja niti jima ni treba plačati komunalne takse.

8. člen

Postavitev neprometnih znakov.....ne sme zmanjševati preglednost prometnih znakov.

Jih pa lahko dopolnjuje?

22. člen

Naročnik (uporabnik) oziroma koncesionar je dolžan za postavitev in uporabo reklamnih objektov in neprometnih znakov plačati komunalno takso.

Malo morgen. Kdo pa pravi, da je to reklamna tabla?!